БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 164 (8996)
ИЮЛИИН 15
СРЕДА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ ЗАРЛАХА ТУХАЙ МЭДЭЭСЭЛ

1959 оной ноябрь—декабрьда КПСС-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленум зарлаха гэжэ КПСС-эй ЦК шиидхэбэри гаргаа. ЦК-гэй Пленум зарлаха тодорхой үдэр тухай хожом мэдээсэгдэхэ.

Газар тариалан дэбжээхэ, ороһо тарया, сахарай свёкло, хлопок болон бусад техническэ ургамал, хартаабха, овощь, фрукт, виноград, газар тариалангай бусад продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо тухай, ниитын мал ажал хүгжөөхэ, мяха, һү, нооһо, үндэгэ, мал ажалай бусад продукт бүри элбэгээр абадаг болохо тухай, колхоз, совхозуудые хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха тухай, хүдөө ажахые саашадань онһожоруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ химдаруулха тухай, колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхэ, колхознигуудай байдал улам һайжаруулха тухай КПСС-эй XXI съездын болон ЦК-гэй декабриин Пленумэй (1958 он) шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар хэмжээнүүд тухай асуудалые ЦК-гэй Пленумэй зүбшэн хэлсэлгэдэ табиха. Энэ асуудалаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Украинын, Казахстанай, Белоруссиин, Узбекистанай, Таджикистанай, Азербайджанай компартинуудай ЦК-нүүдэй элидхэлнүүдые ЦК-гэй Пленум дээрэ шагнаха.

Һүнэй түлөө тэмсэл шангадхаха

еспубликамнай 1959 ондо 1958 хиһоо 1,4 дахин ехэ һү һааха н уялгатай. Энэ уялгаяа заатадүүргэхэ ёһотойбди. Тиихын да июль, август соо—һү һаан талаар эгээл таатай зохид һаүдта илангаяа ехэ һү һааха нобди. Юрэнхыдөөшье жэлэй үшын хахадайхида орходоо жэхоёрдохи хахадта һураггүй ехэ һаагдаха ушартай. Бухы дээхэды шэнээн һүн һаагданаб, ндэ худалдагданаб, нэгэ үнеэнсүүдхэдээ хэды литр һүн һааглаб гэжэ хараад үзэбэл, республикамнай нёдондонойнгоо хэмжээнүрөөгүй ябана.

үндэ иимэ болооб гэхэдэ, 1959 н түрүүшын хахадта тон олонхи хозууд болон аймагууд һү һаагүрэндэ худалдаха түсэбөө рэнгүй, энэ талаар республика ехэхэн гээгдэлдэ оруулаа бшуу. ил зургаан аймаг хахад жэлэйнтүсэб дүүргэһэн байна. Гээгһэз гараха, таһалдалаа хүсэллхэ зорилготойгоор эрид хэмн абтаха ёһотой байһан аад, талаар мүнөөшье мүртэй юумэн хэнэгүй. Зарим нүхэд хахад жэлгээ дүнгөөр һанаагаа амаршахэбэртэй.

Жэшээлхэдэ, Байкало-Кударын аг үнеэн бүриһөө 752 кг. һү жа, гүрэндэ һү худалдаха хахад эйнгээ түсэб 101,1 процент гээд, республикын Министрэй Соведэй, КПСС-эй обой дамжуулгын Улаан туг гэн шантайгаар абаһан аад, ин июль һарын түрүүшын ада соо эрид хубилалта хээ Тэндэ сүүдхэдээ үнеэн бүриөө миил 7 литр һү һаана. Энэнь йкало-Кударын колхозуудай эрайдалда тон бага гээшэ. Тэдэсүүдхэ бүхэндэ үнеэн бүриһөө ынь 12—14 литр һү һааха арй.

Энэнэй гол шалтагаан юуб гэ, Байкало-Кударын аймагай, дэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгхахад жэлэйнгээ хүдэлмэриин гөөр һанаагаа амараад, һүнэй өө үдэр бүри шангаар тэмсэхээе шоо гэхэдэ ехэ алдуу болохо. Теэд ехээр һанаагаашье амаршалтагаан тэдээндэ үгы. Тэдэ нёдондо жэлэйнгээшье энэ н хэмжээнһээ үлүү гараагүй. ондонойхиһоо үлүү ехэ һү һаагэжэ абаһан уялгаяа юундэ ргэнэгүйбта гэжэ Байкало-Кудын аймагай хүтэлбэрилэгшэд асуумаар байна. Аймагай нэгэ колхоз мүнөө үнеэдтээ ногоон ээл эдюулнэгүй.

һү һааха, гүрэндэ худалдаха тар республикын ямар байдалда һыень эли тодоор харуулхын туа, һүнэй түлөө үдэрһөө үдэртэ д шангаар тэмсэхэ шухала һыень тэмдэглэхын тулада энэ аар түрүү зэргэдэ ябаһан айай жэшээ дээрэ зорюута тогтохэлэбэбди.

Бусад аймагуудта бүришье бэрээлтэй байдал тохёолдонхой. шээнь, Сэлэнгын аймаг гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түмиил 85,9 процент дүүргэһэн, энээнээ хүсэлдүүлхын тулада атай юумэ огто хэнэгүй. Нёдонойхиһоо һураггүй ехэ һү һаахагатай аад, жэшээгүй багые һаа байна. 1958 оной зургаан һара үнеэн бүриһөө 807 литр һааһан , 1959 оной зургаан һара соо 9 литр һү һаагаа. Нёдондо ехээр ндажа. Сэлэнгын аймагта үбһэ оон илангаяа хомор байһан юм.

Тиигэбэшье һаань, үнгэрэгшэ зунай июньдэ 170 литр һү һааһан аад, харин энэ жэлэй июньдэ 163 литр һү һааба. Мүнөө жэл хура бороон эгээл хаһа саг соогоо орожо, ургаса ногоон элбэг, бэлшээри баян байгаа бшуу. Үнеэд үбдэгсөө гэхээр ногоон соо умбажа ябана ха юм. Тиигэн гэһээнь һүн нёдондонойхиһоо багаар һаагдана.

Сэхыень хэлэхэдэ, энээнэй шалтагаанинь элил даа. Һү ехээр һааха шухала байһан тухай юрэнхы шашалдаан болоод лэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Үнеэдээ садатарнь бэлшээгээд, һайнаар харууһалаад, үдэрһөө үдэртэ һү ехээр һаадаг болохын түлөө социалистическэ мүрысөөн һаалишадай, мал адуулагшадай дунда эмхидхэгдэнэгүй. Ехэ һү һааха гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдодог хүнүүд түхэреэн сүүдхэ соо үнеэдээ адуулжа бэлшүүлнэ, ногоон тэжээл нэмэжэ эдюулнэ, тиигээд бэлшээри дээрэнь ошожо үнеэдээ һаана.

Зарим газарта үнеэдээ түхэреэн сүүдхэ соо бэлшүүлхэһээ байтагай, хахад сүүдхэ шахуу хашаан соонь хаагаад байлгана. Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үглөөнэй 4 часта үнеэдээ бэлшээридэ гаргахаар хараалһан аад, 7 часта гаргана. Тиигээд үдэр һаахаяа 14 часта туужа асараад, 19 час болотор хашаанда хаагаад байна. Үнеэдээ яахадаа бэлшээри дээрэнь һаанагүйбта гэжэ асуухада, тугалдань хүхүүлжэ һаадаг аад, үнеэдээ бэлшээриһээнь бусаажа асарха баатай болонобди гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд харюусана. Ажалаа иимээр эмхидхээд байгаа һаа, һү ехээр һаахын аргагүй бшуу. Теэд тугалдань хүхүүлжэ үнеэ һаадаг байһан, урданай гээгдэнги ахир ядуу арга методые түрүү колхозууд хэрэглэхээе болиһоор үнинэй ха юм. Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ методые яахадаа мүнөө болотор хэрэглэһээр байна гээшэб.

Хуряангыгаар тобшолол хэхэдэ, һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаар манайда ехэ олон дутагдалнууд байһаар. Эдэ дутуунуудые дары усадхажа, һү һааха, гүрэндэ худалдаха хэрэгтэ эрид хубилалта хэмээр болоо. Июль—август һарануудта урагшаа илангаяа түргэнөөр дабшажа, ехэ амжалта туйлаха гэһэн зорилго табигдана. Энэ үе соо республикамнай дунда зэргээр һара бүхэндэ үнеэн бүриһөө 250-һаа доошо бэшэ литр һү һаахаар хараална. Энэ хадаа бэелүүлэгдэжэ лаб боломоор зорилго гээшэ. Колхоз, совхоз бүхэн, һаалиин фермэ, һаалишан бүхэн энэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха уялгатай.

Нёдондонойхиһоо бага һү һааха, гүрэндэ худалдаха эрхэ манайда огто үгы. Энэ жэлдэ ургаса ногоон элбэг, бэлшээри баян, мал садхалан, нёдондонойхитой жэшээлхээр бэшэ ха юм. Мүнөө үдэр бүхэндэ үнеэн бүриһөө 10 литрһээ доошо бэшэ һү һааха арга боломжо колхоз, совхоз бүхэндэ бии. Тиихын тулада имагтал үүсхэл оролдолго гаргаха, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

1959 ондо һү һааха, гүрэндэ худалдаха талаар Эхэ оронойнгоо урда абаһан уялгаяа республикамнай дүүргэхэ ёһотой, дүүргэхэ аргатайшье. Энэ хадаа советскэ правительствынгаа дээдэ шагналда бодото харюунуудай нэгэн болохо байна.

Советско-Эфиопско хамтын коммюнике

Эфиопиин Дээдэ Зэргэтэ Хаан Хайле Селассие I, Эфиопиин Хаанта Правительствын дээдэ тушаалта хүнүүдтэй хамта гүрэн түрын хэрэгээр 1959 оной июниин 19-дэ Москвада 14 хоногоор ерэһэн байна.

Эндэ байха үедөө Дээдэ Зэргэтэ Хаан суг ябалсаһан хүнүүдтэеэ хамта Советскэ Союзай олон районуудта, тэрэ тоодо Свердловскдо, Уралай промышленна райондо, Сталинградта, Волжско гидроэлектростанцида, Волга-Дон каналда, Кавказай болон Крымэй Хара далайн эрье шадарай курортнуудта, Сочидо, Ялтада, Ленинградта хүрэһэн байна. Советскэ Союзда байгуулагдажа байһан промышленна, хүдөө ажахын барилгануудта Дээдэ Зэргэтэ Хаан ехээр һонирхоо.

Хүндэтэ айлшадта, хани барисаата Эфиопиин арадта гүнзэгы ехэ талархалтайгаар хандадаг хүн зоной зүгһөө Хаан, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд хаа хаанагүй хани халуунаар угтагдадаг байба.

Айлшалжа байха үедөө Дээдэ Зэргэтэ Хаан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Маршал К. Е. Ворошиловые Савская хатан хаанай алтан ооһорто орденоор шагнаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Дээдэ Зэргэтэ Хаан Хайле Селассие I-ые Советскэ Союзай сэрэгэй дээдэ орденоор—Суворовой I шатын орденоор шагнаһан байна.

Бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха, Африкын арадуудай эрхэ сүлөөе, бэеэ даанхай байдалые туйлаха талаар хоёр ороной хоорондо харилсан ажаллаха асуудалнуудаар СССР-эй Министрдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой хэдэн олон туһатай хөөрэлдөөнүүд болоо. Гүрэнүүдэй хоорондын амгалан ёһоной харилсаа хүгжөөхэ шухала эрхэ байдал бологшо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха, бэе бэеынгээ хэрэгтэ хамааралсахагүй, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые дэмжэжэ байһанаа хоёр хүтэлбэрилэгшэд элирхэйлэн мэдүүлээ.

Советскэ Союз Эфиопи хоёрой хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ тухай хөөрэлдөөн боложо, хоёр ороной хоорондо худалдаа наймаанай, экономическа хэлсээнүүд баталагдаа. Эдэ хэлсээнүүдэй эсэстэ промышленность болон хүдөө ажахыень хүгжөөхэ зорилгоор Эфиопидо 400 миллион түхэригэй удаан болзорой урьһаламжа, багахан түрэсэтэйгөөр үгэхые СССР зүбшөөгөө.СССР Эфиопи хоёрой хоорондо соёл культурын холбоо барисаа саашадань хүгжөөхэ гэжэ хэлсэгдэһэн байна.

Бандунгска конференциин зохёоһон гол ёһонуудые, тэрэшэлэн Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдэй Аккрадахи конференциин баталан абаһан тогтоол соо дурсагдаһан гол ёһонуудые дэмжэхэ гэжэ хоёр хүтэлбэрилэгшэд хэлсээ. Али алиндаа хамаатай асуудалнуудые нюураараа уулзажа зүбшэн хэлсэхэ, һанамжануудаа мэдэлсэхэ аргатай байһандаа хоёр хүтэлбэрилэгшэд баясана, хэлсээ хэһэнэй, хани ёһоной холбоо байгуулһанай ашаар хоёр ороной, тэдэнэй арадуудай хоорондохи харилсаан улам бэхижэн хүгжэхэ гэжэ тэдэнэр этигэнэ.

Дээдэ Зэргэтэ Хаан Хайле Селассие I СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Маршал К. Е. Ворошиловые, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевые Эфиопидо ошохыень уряа. Энэ уряалынь баясхалантайгаар хүлеэн абтаһан байна. Айлшалха саг болзорые хоёр тала зүбшэжэ тогтоохо юм.

Эфиопиин хаан Москваһаа мордобо

Эфиопиин хаан Хайле Селассие I, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд июлиин 13-да «ТУ-104» гэжэ тусхай самолёдоор Москваһаа мордоо.

К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев болон бусад Внуковска аэродром дээрэһээ Эфиопиин хаание мордохуулаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, Эфиопиин хаан Хайле Селассие I аэродром дээрэ үгэнүүдые хэлээ.

(ТАСС).

Эфиопиин хаанай Советскэ Союзда ерээд байһан тухай

Эфиопиин Дээдэ Зэргэтэ Хаан йле Селассие I гэгшын хүндэдэ зорюулан, СССР-эй Верхов Соведэй Президиум, Советскэ циалистическэ Республикануу Союзай правительство июлиин дэ Кремлиин Ехэ ордон соо уулга хээ.

Хаантай хамта хаанай басаган да Деста, Премьер-министрын огшо, министр Пера Цахафе Тез Аклилоу Абтевольд, Гадаадын рэгүүдэй министр Ато Ильма Деса, Эфиопиин бусад дээдэ тулалта ажал-ябуулагшад уулзалга эрэ байлсаа.

Советскэ талаһаа К. Е. Ворошив, Н. Г. Игнатов, А. И. Киричен, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, А. Фурцева, Н. С. Хрущев, М. Шверник, П. Н. Поспелов олон бусад уулзалга дээрэ байаа.

Африкын хани барисаата гүрэнэй толгойлогшые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов амаршалаа. Н. С. Хрущев, Хайле Селассие I үгэнүүдые хэлээ.

Фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүүсэн, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ антигитлеровскэ коалициин талада ябалсажа, Эфиопиин арадай хэһэн тэмсэл эмхидхэлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь тэмдэг болгон Эфиопиин хаанда Суворовой I-дэхи шатын орденые К. Е. Ворошилов барюулаа.

***

Үдэшэнь Эфиопиин хаан, тэрээнтэй суг ябалсагшад Кремлиин буу зэбсэгэй палатада орожо, тэндэ табигдаһан зүйлнүүдые хараһан байна.

(ТАСС).

Үбһэ хуряалгадаа үдэр саг гээжэ болохогүй

**

Ногоон ургашоо-нойрһоо һэрихээр болоо

КПСС-эй Хориин айкомой июнь һара соо болоһон пленум дээрэ аймагта һү һааха хүдэлмэриин һулаар ябуулагдажа байһан тухай зүбшэн хэлсээд, үбһэ хуряалгада бэлдэхэ хүдэлмэрие июлиин нэгэн болотор аймаг дотор сум дүүргээд, июлиин 5-да үбһэ хуряалгые хаа хаанагүй эхилхэ гэһэн шиидхэбэри абтаад, тэрэ дары совхоз, колхозуудта хүргэгдэһэн юм. Теэд Хориин совхозой сабшалан дээрэ мүнөө болотор нэгэшье мүр гаргагдаагүй байһаар. Зүгөөр үрмэдэһэ, халаахайгаар силос даража эхилһэн аад, тэрэнээшье мүртэйгөөр ябуулнагүй.

—Бидэнэр үбһэндөө үни гараха байгаад, мүнөө болотор һаатажа байнабди. Бригададамнай үгтэхэ ёһотой 5 морин тармуур үшөө заһабарилагдаагүй, хүдэлмэриимнай график үгтөөдүй,—гэжэ 5-дахи фермын үбһэ хуряаха бригадын бригадир нүхэр Бальжиров хэлэнэ. Тиихэншье зүбтэй юм. Юуб гэхэдэ, совхозой директор һая болотор үбһэ хуряаха график, түсэб табяагүй байшоо. Ингэжэ нобшорһоор байтараа хамаг сагаа үнгэргэжэрхёод, һая, июлиин 7-до хэрэгтэй болохо хажуур, тармуурыень бригаданuudта тараажа үгөө, удаань гурба хоноод ажалай нормо, түлөөһыень табяа.Энэмнай иихэдээ «унтаһанаа одоол һэрижэ» байһанай баримта болоно бэшэ гү.

Энэ жэл совхоздо 12 мянга 900 гектар сабшаланһаа 100 шахуу мянган центнер үбһэн хуряагдаха гэжэ түсэблэгдэнхэй.

Жэшээлхэдэ, элдин хонгор Хүрьбэ голой талын, Ангир талын, Доодо нугын ногоон үдхэнөөр, үндэрөөршье ургажа, мүнөө һалхи, бороондо дайрагдаад унажа байна. Харин эндэхи ногоо сабшажа, хуряаха ёһотой 5-дахи фермынхид үбһэндөө хүсэд бэлэдхэлгүйгөөр, хожомдожо ороо. Энэ фермын үбһэшэдтэ хэрэгтэй 9 морин, I тракторна тармуурнууд мүнөө болотор заһабарилагдаагүй эбдэрхэй зандаа хэбтэһээр, мүн бусад шухала зэмсэгүүдынь дуталдана. Харин үбһэ хуряаха бригадань оройдоол 20 гар хажууртай, 8 асатай юм. Тиихэдэ энэ фермынхидтэ 1000 центнер үбһэ хуряажа, туһалха гэһэн Хүрьбын леспромхозой хүдэлмэришэд ажаллажа үни эхилхэ байгаад, зэмсэг үгы дээрэһээ хүдэлжэ эхилээдүй байһаар.

Мүн энэ фермынхид байгша ондо 4700 тонно силос дараха зэргэтэй юм. Теэд эндэхид оройдоол 1200 тонно силосэй багтаха траншейтэй аад, баһал һанаа амар һуужа байһаар. Энэ фермэдэ силосэй нүхэ малтаха нэгэ бульдозер июлиин 3-да асарагдаһан аад, жолоодохо трактористгүй дээрэһээ конторын урда миин байгаа. Тэрэшэлэн набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаар. Илангаяа 1-дэхи, 6-дахи фермэдэ (эрхилэгшэдынь нүхэд Кожевников, Дондуков) эртээнһээ набшаһата тэжээл бэлдэжэ эхилээдүй байжа, мүнөө үбһэнэй халуун хүдэлмэриин эхилхэдэ алиинешье хэжэ шадахаа болишоод байна. Тиигээд лэ үбһэ хуряалга эхилбэ гээд набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэрээ болюулжархихань ха.

Мүнөө республикын колхоз, совхозуудай 1,5—2 жэлэй тэжээл бэлдэхэ гэһэн кударынхидай үнэтэ үүсхэлые һайшаан дэмжээд, үбһэ хуряалгада жэгдэрэн орожо байхадань Хориин совхозой хүтэлбэрилэгшэд юу бодожо байна гээшэб.

Д. Будаев.

Республикын колхоз, совхозуудта тэжээлэй ургамалнуудай ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэриин ябаса тухай

1959 оной июлиин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Кукуруза элдүүрилгэ	Хартаабха элдүүрилгэ	Овощь элдүүрилгэ	Аймаг	Кукуруза элдүүрилгэ	Хартаабха элдүүрилгэ	Овощь элдүүрилгэ
Байкало-Кударын	42,2	59,5	39,9	Сэлэнгын	58,1	20,8	69,4
Баргажанай	51,7	54,0	12,5	Тарбагатайн	15,4	13,0	8,6
Баунтын	—	10,7	—	Ториин	41,5	97,6	56,5
Бичурын	74,3	77,8	87,8	Түнхэнэй	77,5	61,1	—
Зэдын	52,7	9,8	68,7	Хориин	6,8	25,9	16,0
Яруунын	35,8	—	3,8	**Совхозууд:**			
Заиграйн	6,3	18,9	—				
Закаменай	—	—	13,0	Бичурын	52,3	59,5	100,0
Иволгын	76,3	65,1	49,5	Борьёогой	60,0	96,4	—
Кабанскын	33,2	66,1	17,1	Яруунын	—	96,0	30,0
Хэжэнгын	48,8	9,0	12,7	Кабанскын	100,6	50,0	—
Кударын	40,8	92,1	36,3	Иволгын	82,1	81,1	63,6
Курумканай	16,7	7,4	45,8	Кяхтын	5,8	27,7	16,7
Кяхтын	—	—	29,4	Сэлэнгын	57,4	17,2	100,0
Мухаршэбэрэй	63,2	79,0	50,0	Хориин	64,2	85,4	40,0
Прибайкалиин	77,3	50,3	34,4	«Эрдэм»	130,4	60,8	—

Ажалай хүсэн эршэдэнэ

Ерэхэ үбэл адуу малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ гэһэн Ториин аймагай колхозууд силос даралгадаа жэгдэрэн оробо. Һаянай эндэ ороһон хура бороон таряа, ногооной ургасада нилээд ехэ нүлөө үзүүлжэ, үбэлжөөнүүдэй хажуугаар үрмэдэһэ, халаахай элбэгээр ургаа. Мүнөө үедэ эгээл шэмэтэй дээрээ ургажа байһан үрмэдэһэ, халаахайгаар дарагдаһан силосээр үбэлэй янгинама хүйтэндэ адуу мал, илангаяа һаамхай үнеэдые хөлүүлхэдэ ехэл таатай байха ёһотой. Энээниие һайса ойлгоһон «Заветы Ильича», «Коммунизм», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд саг оройтуулангүй элбэг ехэ силос даража абахын тула эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

«Заветы Ильича» колхозойхид хээрын ногоогоор силос даража эхилһээр хэды хонобо. Эндэ силос даралга дээрэ 50 гаран колхознигууд, 5 автомашина, 1—1 морин косилка, тармууртайгаар ажаллажа байна. Силос дарагшад өөһэд хоорондоо мүрысэн ажаллажа, хүдэлмэриингөө бүтээсые үдэр ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ. Илангаяа ногоо хэршэдэг машина хүдэлгэдэг «Беларусь» тракторай тракторист Дмитрий Колодин, машина руу ногоо хаядаг Алексей Тугаринов гэгшэд эрхимээр хүдэлнэ. Тиигэжэ тэдэнэр хоёр үдэрэй турша соо 100 гаран тонно силосэй ногоо хэршээ.

Тэрэшэлэн «Коммунизм» колхоздо силос дараха бригада 40 гаран хүнһөө эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй дунда колхознигуудта тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэнь эрхимээр туһалжа байһан Ториин дунда һургуулиин һурагшадшье бии. Энэ бригада баһал эршэмтэйгээр ажаллажа, хэдыхэн үдэр соо 100 тонно силос һайн шанартайгаар дараба.

Гадна аймагай бусадшье колхозуудта, жэшээлхэдэ «Улаан Бургалтай», «Улаан Тори», Ленинэй нэрэмжэтэ артелиинхид түрүүшын хэдэн тонно силос дараад, ажал хүдэлмэреэ улам эршэдүүлнэ.

В. Данилов.

Үрэгүй хөөрэлдөөгөөр үнэтэ сагаа барана

«Знамя Ленина» колхоз Мухаршэбэрэйнгээ аймаг дотор адууһа малаар олон томохон артельнүүдэй нэгэн юм. Эндэхид хамтадаа 3000 шахуу сабшалангай газартай. Энэ жэлдэ тус колхозойхид бүхы сабшаланһаа нёдондонойхидо орходоо һураггүй ехэ үбһэ ногоо хуряажа абахаар харааланхай.

Һаяхан манай газетын рейдовэ бригада энэ колхозой тариалан, сабшалан дээгүүр ябажа, эндэхидэй үбһэ хуряалга, тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэр зэргэ бэлдэһэниие, мүн ороһо тарिянай ургаса харууһалгын ямараар ябажа байһаниие шалгажа үзэһэн байна. Энэ шалгалтаар горьтой дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Нэгэдэхеэр, колхозойхид үбһэ хуряалга, тэжээл бэлэдхэлгэдээ орожо байбашье тэрэнэйнгээ түсэб, график табяагүй байха юм. Тиихэдэ зарим бригаданuudтань ажалай түсэб табигдаһаншье һаа, тэрэнь колхозой правленидэ зүбшэгдэжэ, баталагдаадүй байһаар. Жэшээлхэдэ, артелиин 6-дахи комплексно бригада (бригадирнь нүхэр Кобылкын) хамта 550 гаран гектар сабшалантай, тэрээнһээ бүхыдөө 7500 центнер үбһэ хуряажа абахаар хараална. Теэд мүнөө эндэхид оройдоол 12 гар хажууршадые табижа,миил 100 шахуу гектар газар гараар сабшахаар түсэблэнэ. Тиихэдэ 4-дэхи комплексно бригадань 270 гектар сабшалантай аад, тэрэнэйнгээ миил 35 гектарыень гараар сабшаха гэлсэнхэй. Мүн колхозой 2-дохи комплексно бригадын бригадир нүхэр Ковалевтой хөөрэлдэхэдэ, тэдэнэр 300 гектар сабшалангайнгаа 60-аад процентые гараар сабшаха юм. Эдэ бүгэдэһөө харахада артелиин правлени, бригаданuudай хүтэлбэрилэгшэд сабшалангай ехэнхи хубиие гараар сабшажа, арьбан ехэ үбһэ абахын түлөө оролдоногүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Гадна энэ артельдэ гар хажууршадһаа гадна, үбһэ сабшалгада тракторна болон морин косилка олоор хабаадуулагдаха байна. Теэд тэдэнь мүнөө хүрэтэр хүсэд заһагдажа бэлэн болоодүй. Тусхайлбал, 1-дэхи комплексно бригадын 4 морин косилка заһабарилагдажа бэлэн болобошье, тэдэнь запас хюрөөгүй байха юм. Тэрэшэлэн 2-дохи, 4-дэхи бригаданuudта 2—3 морин тармуур, тракторна сенокосилкын агрегат запчастьгүй дээрэһээ хүсэд заһабарилагдаагүй.

Бригаданuudта гар хажуур, аса, тармуур гэхэ мэтэ жэжэ зэр зэмсэг ехэ дутуу. Эндэхи аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзайхид гар хажуур, бүлюу гэхэ мэтэ хэрэгсэлээр үбһэшэдые хангаха тушаа һаналаа табинагүй. Жэшээлбэл, колхозой 1-дэхи бригадада адагынь 15—20 гар хажууршад ажаллаха ёһотой. Теэд мүнөө тэндэ оройдоол 6 гар хажуур асарагданхай.

— Танай колхоз мүнөө жэлдэ хонидтоо хэды шэнээн набшаһата тэжээл, хэды тонно силос бэлдэхэб,—гэжэ эндэхи главна зоотехник Бурковаһаа асуухада, энэ гэхэ харюу хэлэжэ шадахагүй байба. Бүхы бригаданuudтань энэ үдэр хүрэтэр нэгэшье тонно набшаһата тэжээл бэлдэгдээгүй байха юм. Эндэхи зарим бригадирнар набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые гансал хонишодтоо даалгажархёод, тэдээндэ ямаршье туһаламжа хүргэнэгүй. Хэнэйшье мэдэһээр энэ хүдэлмэри гансахан хонишодой хүсөөр бүтэхэ бэшэ, харин бүхы колхознигуудай оролдохо хэрэг ха юм. Энэ жэлдэ артельдэ силосэй нилээд олон нүхэ, түхеэрэлгэнүүд хэрэгтэй болохо байна. Теэд олонхи бригаданuudтань аяар нёдондо баригдажа эхилһэн силосэй нүхэн, траншейнүүд мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээдүй. 6-дахи комплексно бригада хамта 1200 тонно силос дараха түсэбтэй аад, тэрээндээ оройдоол 700 тонный багтаха нүхэ, траншей бэлдэнхэй.

Колхоздо хээрын ногоо, халаахай, үрмэдэһэ сабшажа, силос горьтойгоор дараха арга боломжо ехэ. Гэбэшье алишье бригададань энэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ шухала анхарал хандуулха саг тулаа.

Рейдовэ бригадада хабаадагшад:

И. Челночков,
ВЛКСМ-эй айкомой секретарь,

И. Мурзин,
«Вперед» газетын хүдэлмэрилэгшэ,

Т. Гармаев, манай корр.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ

☆

1959 ОНОЙ НЭГЭДЭХИ ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТУРША СОО СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

☆ ☆

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Промышленна үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй талаар, мүн промышленна продукциин шухалын шухала олонхи зүйлнүүдээр 1959 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Промышленностиин бүхы продукци бүтээн гаргаха хахад жэлэй түсэб 105 процент дүүргэгдээ. 1958 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхитэй сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 12 процентээр ехэ болоо.

Бүхы союзна республиканууд промышленна продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Бүхы совнархозууд түсэбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргээ. 1958 оной нэгэдэхи хахадайхитай сасуулбал, промышленностиин зарим hалбаринуудаар бүхы продукци бүтээн гаргалга нимэ хэмжээгээр ехэ болоо: хара ба үнгэтэ металлургиин талаар—9 процент, түлишын ба энергетикын промышленностиин талаар—9 процент, машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулгаар—15 процент, химическэ ба резинын промышленностиин талаар—11 процент, барилгын материалнуудай промышленностиин талаар—25 процент, ой модоной, саарhанай ба модо болбосоруулгын промышленностиин талаар—9 процент, хүнгэн промышленностиин талаар—7 процент, эдеэ хоолой промышленностиин талаар—13 процентээр ехэ болоо.

Хүндэ промышленностиин шухалын шухала олохон продукци үйлэдбэрилгөөр нэгэдэхи хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд нилээд ехэ амжалта туйлаа. Үргэн хэрэглэлэй горьтой хэмжээнэй эд бараан түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэгдэhэн байна.

Совнархозууд, промышленна предприятинууд, научно-шэнжэлэлгын институдууд болон проектно-конструкторска организацинууд шэнэ техникэ хүгжөөхэ болон нэбтэрүүлхэ талаар зохёогдоhон хэмжээ-ябуулгануудые улам саашадань бэелүүлээ гэжэ тус мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ хахад жэлэй турша соо миллион үлүүтэй ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшад миллион хахадhаа олон дурадхалнуудые оруулhан байна. Энэ турша соо миллион шахуу ухаалан зохёолгын, уралан нарижуулгын дурадхалнууд арадай ажахыда нэбтэрүүлэгдээ.

Промышленна продукциин өөрынь үные химдаруулха талаар 1959 оной нэгэдэхи хахад жэлдэ тогтоогдоhон түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Нэгэдэхи хахад жэлэй турша соо бүхы промышленна продукциин өөрынь үные химдаруулhанhаа түсэбhөө гадуур 4 миллиард шахуу түхэриг алмагдаа.

Долоон жэлэй түсэбэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ талаар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй абаhан уялганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Хабарай тарилгын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Бүхы орон дотор ашаг шэмэтэ малай тоо толгой олошорhон байна. Мяха худалдан абаха хахад жэлэй түсэб 135 процентээр, hү—108 процентээр, үндэгэ—116 процентээр, нооhо—108 процентээр дүүргэгдээ.

Мал ажалай талаар үнгэрэгшэ хахад жэлэй турша соо туйлагдаhан амжалтанууд хадаа СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ даабарита тоонуудаар хараалагдаhан түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхэ замдаа ороноймнай колхозууд болон совхозуудай түрүүшын горьтой алхам хээд байhыень гэршэлнэ гэжэ ЦСУ-гэй мэдээсэл соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

«Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые шэнэдхэн хубилгаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй 1958 оной мартын 31-дэ баталан абаhан хуулиин ёhоор машинно-тракторна станцинуудай мэдэлдэ байhан техникэ колхозуудта худалдагдаhан байна. МТС-үүдые шэнэдхэн хубилгаhанhаа хойшо 1959 оной июлиин 1 хүрэтэр колхозууд 610 мянга шахуу трактор, орооhо таряа хуряадаг 247 мянган комбайн болон бусад олон техникэ худалдан абаа.

Транспортын ашаа шэрэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Гүрэнэй түсэбэй ёhоор үгтэhэн мүнгэ зөөриин ашаар капитальна hомололгын хэмжээн нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 10 процентээр, барилгын-монтажна хүдэлмэриин хэмжээн 15 процентээр ургаа гэжэ ЦСУ-гэй мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ хахад жэлэй турша соо арадай ажахын бүхы hалбаринуудта үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүд ашаглалгада үгтөө. Барилга хэдэг организацинууд барилгын-монтажна хүдэлмэриин түсэб 102 процент дүүргээ, 1958 оной түрүүшын хахадайхитай сасуулбал, энэ хүдэлмэриин хэмжээн 18 процентээр ехэ болоо. 1958 оной түрүүшын хахадайхитай сасуулбал, барилгын организацинууд барилгын болон монтажна хүдэлмэриин өөрынь үные 1,4 процентээр химда болгоhон байна.

1959 оной түрүүшын хахадай эсэстэ арадай ажахыда хүдэлдэг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ниитэ тоо үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхида орходоо 1 миллион 800 мянган хүнүүдээр олошороо. Промышленность болон барилгада ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб 1959 оной нэгэдэхи хахадта үлүүлэн дүүргэгдээ. 1958 оной нэгэдэхи хахадайхитай сасуулбал, ажалай бүтээсэ промышленностьда 8 процентээр, барилгада 9 процентээр ургаhан байна.

Арад зоной энхэ байдалые болон культурна хэмжээе улам саашадань hайжаруулха талаар партиин XXI съездын хараалhан горьтой хэмжээ-ябуулганууд энэ жэлэй түрүүшын хахадта бэелүүлэгдэжэ үргэлжэлhэн байна.

Промышленностиин зарим hалбаринуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые хороогдоhон долоо — зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэ оруулха талаар хэмжээ-ябуулганууд саашадаа бэелүүлэгдэhэн байна. Хахад жэлэй турша соо арад зон 116 миллиард үлүүтэй түхэриггэй түлбэри болон хүнгэлэлтэ абаhан гэхэ гү, али 1958 оной нэгэдэхи хахад жэлэйхидэ орходоо 9 процентээр ехэ түлбэри, хүнгэлэлтэ абаhан байха юм.

Социалистическэ культурын талаар саашанхи амжалтанууд туйлагдаа. Эхин, долоон жэлэй, дунда hургуулинуудай hурагшадай тоо (хүдэлмэришэн, хүдөөгэй залуушуулай hургуулинуудай болон ехэ наhатанай hургуулинуудай hурагшадые оруулан) үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ 31,5 миллион хүн болоhон байна. Тиихэдэ 1957—1958 оной hуралсалай жэлдэ hурагшадай тоо 30,6 миллион хүн байhан юм. Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ 1300 шахуу шэнэ дунда hургуулинууд нээгдэhэн байгаа. Юрэнхы hуралсалай дунда hургуулинуудые 1 миллион 400 мянган хүнүүд дүүргээ. Дээдэ болон тусхай дунда hургуулинууд мүнөө жэлдэ 860 мянга гаран залуу мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргаха байна.

Гэр байрын болон культурно-ажаhуудалай барилга улам саашадаа хүгжэнэ. Гүрэнэй түсэбэй ёhоор hомологдоhон мүнгэ зөөриин ашаар 13,6 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдажа, ашаглалгада үгтөө, ондоогоор хэлэбэл, 1958 оной түрүүшын хахадта үгтэhэндэ орходоо миллион хахад дүрбэлжэн метрээр гэхэ гү, али 13 процентээр ехэ талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада үгтөө.

Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаан амжалтатайгаар хүгжэнэ. 1959 оной түрүүшын хахадта СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ 18 миллиард түхэригтэ хүрэжэ, 1958 оной энэ үеынхидэ орходоо 20 процентээр ехэ болоhон байна.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй—СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1959 оной гүрэнэй түсэбые совет арад амжалтатайгаар дүүргэнэ гэжэ 1959 оной түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүд гэршэлэн харуулна.

(ТАСС).

Азербайджанай ССР. Куры мүрэнэй зүүн эрьедэ байдаг Али-Байрамлы город шадар СССР доторхи түрүүшын нээмэл түхэлтэй түлишөөр хүдэлдэг электростанци бодхогдожо байнхай.

Зураг дээрэ: Али-Байрамлинскэ ГРЭС-эй барилга. **ТАСС-эй фотохронико.**

Нютагай Соведүүдтэ

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин муу дээрэhээ

Кударын аймагай Үльзүтүйн сомоной Соведэй гүйсэдком депутадуудай хүдэлмэридэ зохихо туhаламжа үзүүлнэгүй.

Сомсоведэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрние харабал, нэгэнииншье түсэбөө табяагүй, юушье хэдэггүйнь элихэнээр харагдана. Жэшээнь, сомсоведэй хүдөө ажахын комисси (түрүүлэгшэнь Михаил Сухов) юумэ хээ гэхын аргагүй, бүтээгдээ гэжэ харуулха юушье үгы. Ямаршье эдэбхи үүсхэл гарганагүй.

hунгагшадай мэдүүлгэ, захянуудшье дүүргэгдэнэгүй.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын хэмжээ-ябуулганууды бэелүүлхэ талаар Үльзүтүйн сомоной Совет, тэрэнэй гүйсэдком баhал мүртэй юумэ эмхидхээгүй. Энэ шухала асуудал сесси, гүйсэдкомой заседани дээрэшье хэлсэгдэнэгүй. 1959 ондо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ культбаза, хүүгэдэй хоёр ясли, гостиница, нарайлалгын гэр, магазин, сельмаг баригдахаар, 1000 модон hуулгагдахаар хараалагдаhан юм. Теэд эдэ хэмжээ-ябуулганууд тон муугаар бэелүүлэгдэнэ. Мүнөө хүүгэдэй нэгэ ясли, культбаза баригдажа байна. Тосхонуудай үйлсэ, гудамжануудаар үсөөхэн модон hуулгагдаа. Тэрэнь хүреэлэгдээгүй, малда эдюулэгдэжэ байна.

Колхозой центрын гол гудамжаар аргал шэбхэ, бог шорой адхаатай, муухай. Сомоной Соведэй гүйсэдкомтой зэргэлээд байhан амбулаториин гэр эмнэлгын газар гэжэ хүнэй hанаанда орохоор бэшэ, ямаршье гаршаггүй, иишэ тиишээ унашахаяа байhан, хэды еды дараансаар хушаатай, орбогор гэр юм.

Нүхэр Хойлоков сомоной Соведэй түрүүлэгшээр 8 жэл хүдэлнэ. Теэд ажалдаа данишье харюусалгагүйгөөр хандана, hунгагшадай этигэл найдабарние харюулнагүй.

Үльзүтүйн сомоной Соведэй ажал хүдэлмэри hайжаруулха тушаа Кударын аймгүйсэдком дары хэмжээ абаха бээ гэжэ hанагдана.

Д. Болхоев, манай корр.

Хэблэлэй шэнжэлэл

Түрүү дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлх…

Долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаhан асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула түрүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм ухаанай туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, тэрэниие олоной шадабари болгохо гээшэ партиина организацинуудай, хэблэлэй тон шухала зорилго мүн.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл совхоз, колхозуудай ажал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ тушаа **«Знамя Ленина»** газетэ (КПСС-эй Кяхтын айкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган) зарим тэды оролдолго гаргана.

Газетын мартын 18-най номерто **«Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажалшад долоон жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ оролсоо»** гэhэн хуудаhан эмхидхэгдэhэн байна. Тус хуудаhанда арбадахи класс дүүргээд, колхоздоо ажаллажа байhан колхозой түрүү шубуушадай нэгэн Л. Суслова нугаhануудые хайшан гэжэ эдеэлүүлдэг, харууhалдаг тухайгаа тодорхойгоор бэшэнэ. Эндэ нугаhанай фермэ нёдондо жэл эмхидхэгдэhэн байна. Энэ фермынхидэй оролдосотой ажалай ашаар колхоз 600 нугаhатай боложо, мүнөө жэлдэ тэдэнэйнгээ тоое 15 мянгада хүргэжэ, 300 центнер hайн шанартай нугаhанай мяха гүрэндэ тушааха юм. Газетын удаадахи номерто (мартын 20-ной) **«Түрүү дүй дүршэл тухай хөөрөөнүүд»** гэжэ тусхай гаршаг доро «100 эхэ хонин бүриhөө хайшан гэжэ 254 хурьга абаабибди» гэhэн Ставропольско хизаарай Невинномысска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон И. Малашенкын hонирхолтой статья толилогдоо.

Мүн **«Бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ»** гэжэ нэрлэгдэhэн газетын апрелиин 10-най номерой хуудаhые hайшаамаар. Гахайнуудые шахажа таргалуулха дүй дүршэл тухайгаа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи комплексно бригадын гахайшад М. Нуртынова, М. Салахутдинова, М. Садриев гэгшэд энэ хуудаhанда толилогдоhон **«Манай дүй дүршэл»** гэhэн статья соогоо хөөрэжэ үгэнэ.

Иигэжэ «Знамя Ленина» газетэ КПСС-эй XXI съездын дүүрэхэтэй сасуу түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тушаа зарим тэды хүдэлмэри хэhэн байна.

Гэбэшье газетын редакци энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулнагүй. hүүлэй үедэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай халирхайгаар, юрэнхы дээрэнь бэшэдэг болонхой.

Энэ ушар юун дээрэhээ элитэ болоноб гэхэдэ, нэн түрүүндэ «Түрүү дүй дүршэл тухай хөөрөөнүүд» гэhэн тусхай трибуна эмхидхэжэ, hайшаалта үүсхэл гаргаад, тэрэнээ саашадань үргэлжэлүүлжэ шадаагүй. Энэ трибунаhаа өөhэдынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэхэ ажалай түрүүшүүл Кяхтын совхоз, колхозуудаар үгы гэжэ хэлэжэ болохогүй.

«Таанадай уялга, hаалишад, адуулагшад» гэhэн гаршагтай … 13-най номерой түрүү бэшэг… аймагай совхоз, колхозуудаар … hаалиин хангалтагүйгөөр яб… байhан тухай газетэ бэшэхэ … раа, саашадаа иигэжэ шүүмжэ…

«Совхозой hаалишад Н. Б. … чикова, Д. Дабаева, З. П. … шипылова, Сталинай нэрэм… колхозой hаалишад Ц-Д. … Гармаева, Д. Г. Цыденова, … лининай нэрэмжэтэ колх… hаалишан С. Р. Рахматул… гэгшэд үнеэн бүриhөө дунда … гээр 602—742 литр hү hаа… Харин тиихэдэнь эдэ фермэ… дэй бусад hаалишад адли … байдалда байгаад, юундэ а… хан гэжэ 250—400 литр hү … наб? Энээнэй шалтагаан г… тэжээлhээ бэшэ, харин ажал… дэлмэридөө муугаар ханда… hаа болоно... Түрүү hаалиша… ажалые обёорногүй гэжэ бол… гүй. Тэдэниие жэшээ болгон… бина, шагнана. Гансал хай… гэжэ тэдэнэр хүдэлнэб, ехэ… ямар аргаар hаанаб гэжэ бү… та хэлэжэ, ойлгуулжа үгэ… нэгэшье хүн оролдоногүй».

Энэ зүб шүүмжэлэл нэп түр… дэ хэндэ ханданаб гэhэн а… дал газетын редакциин … табимаар. Юундэ газетын хууда… нуудта аймагай түрүү hаалиша… статья, хөөрөөнүүд толилогд… гүйб?

Гүрэндэ hү худалдаха 1959 о… түрүүшын хахад жэлэйнгээ т… Кяхтын аймаг арайхан гэжэ … процент дүүргэhэн байна.

Дээрэ нэрлэгдэhэн түрүү hаа… шадай статья эмхидхэжэ, тэдэ… дүй дүршэлые совхоз, колхозу… hаалишадта ойлгуулха, ажал… дэлмэридэнь нэбтэрүүлхэ ту… редакциин оролдолго гаргаhан … балнь, тус аймаг иимэ гээгд… ороншьсгүй байжа болохо бэшэ… аал?!

Харин иимэ статьянуудые эм… хэхынгээ орондо **«Совхозой Бү… нэй фермын hаалишан Дулгар … баева үдэртөө үнеэн бүриhөө ха… нууд, бүри ехэшье hү hаана. Н… hаалишад! Тэрээнhээ жэшээ аб…** (июниин 7-ной номер), **нүхэр … тоевой ажалай амжалта нэй… рүүндэ малай харууhалга, эдеэ… дэ анхаралтайгаар, даалгагда… хэрэгтээ ехэ харюусалгатай… хандаhанhаа болоно** (июниин … ной түрүү бэшэгhээ) гэхэ … юрэнхы уряа, үгэнүүдээр шух… уялгаяа дүүргэжэ болохо аал?

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй … дүршэл тухай нимэрхүү юрэ… үгэнүүдээр бэшэгдэhэн статья… газетэдэ бии. Теэд hаалишад, … адуулагшадай, хонишод, гахай… дай өөhэдынь бэшэhэн статья… дые олохонь бэрхэтэй. Мүн эн… тушаа зооветмэргэжэлтэдэй… статьянууд тон үсөөн.

Газетын хүдэлмэридэ бии бай… эдэ мэтэ дутагдалнууд дары … хагдаха ёhотой.

ТАСС-эй мэдээсэл

Агаарай дээдэ захын үеые шэнжэлхэ научна хүдэлмэриин түсэб бэелүүлхэ, энэ оной июлиин 2-то табигдаhандал адли нэгэ шата дамжаан hүрэдэг геофизическэ баллистическэ ракетэ энэ оной июлиин 10-да Москвагай сагаар 4 час 12 минутада табигдаба.

Энэ оной июлиин 7-до соносхогдоhон шэнжэлэлгын программаhаа гадна, газарай бүмбэрсэгэй, тэрэнэй агаарай инфракрасна радиаци хэмжэгдэжэ, ехэ дайлада үүлэнэй фотозураг буулгагдаhан, нэгэн доро агаарай ионно, нейтральна составай шэнжэлэгдэhэн, электростатическа полинууд хэмжэгдэhэн байна.

Ракетэ дээрэ хоёр нохой hуулгагдаhан байгаа. Тэрэнэй нэгэн «Отважная» гэжэ нохой дүрбэдэхеэ ниидэбэ.

Амитад болон аппаратура гэмгүй hайнаар газар дээрэ гэдэргээ буугаа.

Программын бүхы пунктнуудаар мэдээнүүд абтаа.

Ракетын шухала ашаанай шэгнүүрнь 2200 килограмм юм.

1959 оной июлиин 2-то табигдаhан геофизическэ ракетэ дээрэ hуулгагдаhан «Отважная» гэжэ нохой туулай хоёр. **ТАСС-эй фотохронико.**

СИБИРЬТЭ, АЛАС ДУРНА ЗҮГТЭ НҮХЭ, ТРАНШЕЙ ХЭНГҮЙГӨӨР, СИЛОС МИИН ГАЗАР ДЭЭРЭ ОБООЛЖО ДАРАНА

ЭНЭ ТҮРҮҮ АРГЫЕ МАНАЙ ЭНДЭ ХЭРЭГЛЭХЭДЭ ЯАХАБ?

Хэнэйшье мэдэhээр, колхоз, совхозуудта хэдэ мянган тонно силос дарахын тула тон олон нүхэ, траншей болон силосэй бусад барилгануудые хэхэ хэрэгтэй бололог. Теэд тэдэнэй барилгада хэды ехэ ажал, зөөри гаргашалагдадаг гээшэб! Мүн үбэлдөө нүхэ, траншейнүүдээ нээжэ, силос абахын тулада баhал нилээд хүсэн гаргагдана ха юм.

Тиимэhээ манай ороной зарим область, республикануудта үнэтэй сэнтэй тусхай нүхэ, траншей хэнгүйгөөр, силосээ газар дээрэнь hайнаар даража, тэрэнэйнгээ гаргашые эрид химдаруулна. Энэ түрүү аргые Сибириин зарим область, хизаарнууд мүн лэ үргэнөөр хэрэглэдэг болонхой.

Тэдэнэй зарим дүй дүршэл тухай доро тобшохоноор бэшэбэди.

Тусхай нүхэ, траншейгүйгөөр силосые миин газар дээрэ дарадаг болоhон тухайгаа **Ново-Санжаровска совхозой (Омско область) главна агроном Г. Томилов «Сельское хозяйство» газетын 1958 оной августын 29-нэй** номерто hонирхолтойгоор бэшэнэ.

Энэ совхозойхид hүүлэй 2—3 жэлэй туршада жэл бүри 10-аад мянган тонно силос газар дээрэ даража, адууhа малдаа шэмэтэ тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэнэ. Эндэхид силос дарахын тула тэгшэ добо газар шэлэжэ олоод, тэндээ утаашань 60 метр, хүндэлөөшэнь 4,5 метр үргэнөөр, 34—40 сантиметр гүнзэгыдэ нүхэ хонхосог малтаад, тэрэнэйнгээ оёорто 10—12 сантиметр зузаанзар hолоомо дэбдинэ. Тиигээд силосэйнгээ хэршэhэн ногоон ургамалые тэндээ адхажа, дээрэhээнь «С-80» трактораар даруулан нягтаруулдаг байна. Тэрэ нүхэнэйнгөө хажуу ханые 55—60 градус налуугаар хээд, силосээ 4,5 метр үндэртэйгөөр, оройеынь хура бороогой уhанай гоожохоор шобогор болотор обоолно. Силосээ нягтаруулан даража обоолоод дүүргэхэдээ, дээрэhээнь, мүн үшөө тэрэн дээрээ 30—35 сантиметр зузаанаар шорой хаяжа, хушана. Тиихэдээ эдэнэр силосэйнгээ хэршэhэн ногоон ургамалые 70 процент шиигтэйгээр дарадаг. Юуб гэхэдэ, нойтон шиигтэй ургамал hайнаар нягтаржа дарагдадаг байhаниинь элитэ.

Мүн тус совхозойхид hүүлэй үедэ газарынь малтангүйгөөр, миин тэгшэхэн талада силосээ даража, дээрэhээнь хушангүй орхидог болонхой. Тиигэжэ дарагдаhан силосые илангаяа hайнаар, хиигүйгөөр дараха, нягтаруулха хэрэгтэй. Миин талада, дээрэhээ хушалтагүйгөөр дарагдаhан силос хабар болотор яагаашьегүй, hайн шанартай, ногоохон зандаа байдаг. Мүн энэнь үбэлэй 35—40 градус хүйтэндэшье хүрөөгүй, задалжа абахадашье хүнгэн байдаг бшуу. Гадна эндэхид силосээ гол түлэб малайнгаа байрада дүтэ даража бэлдээд, тэрэнээ hуури дээрэhээнь малдаа эдюулдэг байха юм. Дарагдаhан силосэй обоое үхэр малай үрихэ, гэшхэхэгүйн тула зохидоор хорёолжо, тэрээндэнь үхэр малай толгойгоо хээд, эдеэлхэ забhартай решетко түхеэрдэг.

Совхозойхид энээгээ силос дарлгын ажалай заргашые эрид химдаруулаа. Жэшээнь, урда жэлнүүдтэ тусхай түхеэрэгдэhэн нүхэ, траншейдэ силос дарахадань, тэрэнэйнь тонно бүхэндэ 5 түхэриг 34 мүнгэнэй ажал зөөри гаргашалагдадаг hаа, мүнөө силосые газар дээрэ бэлэдхэхэдээ тэрээнэйнгээ тонно бүхэндэ оройдоол 1 түхэриг 21 мүнгэнэй ажал, хүсэ гаргана. Энээнэй эшээр, мүн силосэ задалхада гаргаша хэхэеэ болиhоной ашаар силосэй тонно бүхэндэ 10 түхэриг элмалта хэжэ байна.

**

hүүлэй хэдэн жэлэй туршада Алас Дурнын Приморьеэн хизаарай колхоз, совхозууд газар дээрэ силос дараха аргые үргэнөөр хэрэглэнэ. Эндэхид үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэ, траншей хэнгүйгөөр, хамта 600 мянган тонно силос миин газар даража абаа hэн. Энэ аргаар силос даралгын тухай дүй дүршэл тухайгаа **КПСС-эй крайкомой хүдөө ажахын таhагай дааргын орлогшо, зоотехник нүхэр А. Васюк «Сельское хозяйство» газетын энэ оной июлиин 9-нэй номерто бэшэнэ.**

Хизаарай колхоз, совхозууд хабар, намар үhанай абахагүйн тула силос дараха газараа тэгшэхэн добо дээрэ, ехэнхидээ малай байрада дүтэ түхеэрдэг юм. Нэн түрүүн тэндээ газарынь hайнаар тэгшэлээд, силосэйнгээ ногоон ургамалые 10—12 метр үргэнөөр, 50—60 метр утатайгаар ябталан обоолно. Тэрэнээ набтар байхаhаань хойшо дээгүүрнь гусенична трактор ябуулжа, нягтаруулан даруулдаг ушартай. Тиигээд силосэйнгээ обоое 4,5—5 метр үндэр болгоод, хушангүй орхидог. Эндэхид силосээ гол түлэб тэрэнээ соогоо ехэ болотор обоолжо дүүргэнгүй орхёод, үглөөдэрынь тэрэнэйнгээ hайса нягтарhан хойно үшөө дээрэhээнь дахин нэмэжэ дарана.

Тэрэшэлэн зарим ажахынуудта силосэйнгээ ногоон ургамалай нягта hайнаар дарагдахын тула хоёр хажуудань зузаан харша, хабтагайгаар хашалта хэнэ. Тэрэ обоолжо дүүргээд байхадаа хашалтыень абажа, хоёр тээгүүр тойруулаад, хура бороогой уhан гоожохо нарихан канава малтажа үгэдэг юм. Нэгэ обоо силос үдэр соо засбол дарагдажа д… олон хонолто задагай байлгаа … тэрэнэй шанарынь ехэр муудан…

Энэ арга хэрэглэн, 2 автомашина, 1 трактортай 5 хүн ажаллажа нэгэ үдэр соо 100 тонно хүртэрэ силос даридаг байна юм. Харин хэдэ нүхэ, траншейдэ тэды шэ силос дарахын тула 10—15 … лаб ажаллаха ёhотой бшуу. … бүгэдын ашаар Приморьин хи… рай колхоз, совхозууд силос да… hан ажал хүдэлмэриин гаргаш… 2 дахин шахуу химдэрүулаа.

Мүн зарим областьнуудта с… сые үбhэ, hолоомын hүрэнү… хоорондо дарадаг байна. Жэшээ… Акмолинскэ областиин мал … дэг совхозойхид урзада … hүлэжэ, бүхы силосэ hүрэнү… хоорондо дарадаг болонхой.

Эндэхид кукурузын, наран … гэй болон бусад силосэй урга… нуудай ургасые тусхай комб… наар хуряагаад, тэрэнээ … бүүлгадаг автомашинаар … үбhэ, hолоомын зэргэлжэ 2 hү… хоорондохон зай соо булгажа, … рэнээ нягтарууhан трактораар … руулан нягтаруулна. hүрнүү… дундахи забhар 3,5—4 метр … тэй байдаг. Силосэйнгээ ногоо… маалые 4 метр үндэр болотор … таруулан обоолоод, дээрэhээнь … метр зузаанаар үбhөөр хушан… hоруулдаг юм. Тиигэжэ … хиигүй, нягтаар даража, бэлэ… жэ шадаа hаа, силос обоолжо … гутадагүй, тон hайн шанартай … гаг гэжэ тус совхозойхидой … дүршэл гэршэлэн харуулаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурядай АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл культурын, партийна, советскэ болон бусад организациин хүдэлмэрилэгшэдые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл)

631. **Семенц** Петр Васильевичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй подразделениин начальник.

632. **Семенькова** Мария Григорьевнае—Улан-Удын сэмбын фабрикын ахалагша экономист.

633. **Семихватский** Борис Иннокентьевичые—республикын геологическа управлениин партиин ахалагша буровой мастер.

634. **Семяникова** Клара Тимофеевнае—оперо, балетэй театрын артистка.

635. **Серебренников** Георгий Степановичые—Курумканай аймагай «Коммунизм» колхозой тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир.

636. **Серебренников** Прокопий Варфоломеевичые — Кударын аймагай «Дружба» колхозой малшан.

637. **Серышев** Иннокентий Филипповичые—ажалшадай депутадуудай Хоринн аймагай Соведэй гүйсэдкомой таһагай начальник.

638. **Сеченова** Анна Иннокентьевнае—ажалшадай депутадуудай Кударын аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

639. **Сизых** Глафира Ивановнае—ажалшадай депутадуудай Баргажанай аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

640. **Силантьев** Николай Федоровичые—Кяхтын аймагай промкомбинадай директор.

641. **Симухин** Лука Гурьяновичые—Байкало-Кударын аймагай «3-я пятилетка» гэжэ олзоборилгын артелиин дархан.

642. **Синицин** Николай Павловичые—Борьёогой хониной совхозой тракторист.

643. **Сиренов** Иннокентий Сиреновичые—республикын Верховно Сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо.

644. **Сиротин** Павел Петровичые — Улан-Удэ станциин паровозо депогой машинист.

645. **Скольчикова** Мария Сергеевнае—дуу хатарай ансамблиин дирижер-хормейстер.

646. **Скорняков** Константин Алфимовичые—Хойто-Байгалай аймагай «Победа» колхозой түмэршэ дархан.

647. **Скорых** Валентина Ильиничнае—республикын ветеринарно-бактериологическа лабораториин таһагые даагша.

648. **Скрипкин** Алексей Дмитриевичые— Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделенидэхи таһагай начальник.

649. **Скубаренко** Евгений Николаевичые—КПСС-эй Прибайкалиин райкомой секретарь.

650. **Скуратов** Сергей Андреяновичые—Бичурын аймагай Логовскийн нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

651. **Слепнев** Ефим Вавиловичые—Улан-Удэ городой № 1 автотранспортна конторын уран дархан.

652. **Слугинова** Анна Ивановнае—Улан-Удэ городой хэлхэе холбооной конторын техник.

653. **Смирнов** Михаил Александровичые—ДОСААФ-эй республикын комитедэй түрүүлэгшэ.

654. **Смолин** Георгий Ивановичые—Бичурын аймагай ажалшадай депутадуудай Бага-Куналейн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

655. **Собенникова** Агафея Пантелеймоновнае — Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой һаалишан.

656. **Собенникова** Екатерина Матвеевнае—«Бурстрой» трестын маляр.

657. **Собольким** Константин Семёновичые—барилга-хабсаралгын Онохойн управлениин нарин дархан.

658. **Содбоева** Масат Содбоевнае—Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

659. **Сойжинов** Самбу Найдановичые—Хоринн аймагай «Красный партизан» колхозой ахалагша хонишон.

660. **Соктоев** Бадмые — Закаменай аймагай «Победа» колхозой гүүртые даагша.

661. **Соломатина** Вера Александровнае—республикын хүдөө ажахын министрын орлогшо.

662. **Соломенный** Михаил Савельевичые—Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделенидэхи таһагай начальник.

663. **Соляхутдинов** Нуретдин Архамовичые—Нижне-Ангарска загаһанай комбинадай загаһашадай бригадын бригадир.

664. **Сороковиков** Сергей Устиновичые—Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой тракторист.

665. **Сосна** Прасковья Егоровнае — Городогой № 7 дунда һургуулиин багша.

666. **Сосновский** Михаил Ананьевичые — Курумканай аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ.

667. **Сохраняев** Дмитрий Ивановичые—комбинадай карьерэй начальник.

668. **Спиридонов** Ефим Глебовичые—Заиграйн аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой модо хюрөөдэгшэ.

669. **Спиридонов** Михаил Петровичые—республикын геологическа управлениин байгаалиин баялигые шэнжэлэлгын партиин буровой мастер.

670. **Спирин** Феофан Афанасьевичые—Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой тракторист-комбайнер.

671. **Степанов** Валерий Николаевичые—Кяхтын аймпотребсоюзай уран дархан.

672. **Степанов** Михаил Никифоровичые—Улан-Удэ городой хэлхэе холбооной конторын почтальон.

673. **Степанов** Сергей Кузьмичые — Мухаршэбэрэй аймагай «Забайкалец» колхозой тракторист.

674. **Степанов** Федор Михайловичые—ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Соведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша.

675. **Степанова** Зоя Васильевнае — Улан-Удын паровозо-вагонно заводой больницын таһагай начальник.

676. **Стрельников** Алексей Павловичые—республикын дотоодын хэрэгүүдэй министерствын парткомой секретарь.

677. **Ступаков** Александр Иосифовичые—Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой мастер.

678. **Субанов** Цырен Сырсторовичые—КПСС-эй Закаменай райкомой секретарь.

679. **Суворова** Евгения Владимировнае—Улан-Удын хилээмэнэй комбинадай бригадир.

680. **Суворова** Екатерина Леонтьевнае—Кабанскын шубуунай совхозой гахайшан.

681. **Суетин** Иван Петровичые— Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинскэ дунда һургуулиин директор.

682. **Суменков** Минай Панкратовичые—Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой механик.

683. **Суслов** Александр Васильевичые—Сэлэнгын РТС-эй сабшалангай мелиоративна отрядай бригадир.

684. **Сутурмин** Федор Федоровичые—Зүүн-Сибириин түмэр замай дистанциин сигналай, хэлхэе холбооной электромеханик.

685. **Сухарев** Петр Ивановичые — Улан-Удэ городой мелькомбинадай директор.

686. **Сухотин** Григорий Семеновичые—КПСС Улан-Удэ городой Железнодорожно райкомой секретарь.

687. **Сучкова** Пелагея Венедиктовнае—Тарбагатайн аймагай спиртын заводой дрожжи шанагша.

688. **Сыбденов** Ринчин Пилдаевичые—Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой малшан.

689. **Сыбиков** Данзан Жамсаевичые—Баргажанай леспромхозой механик.

690. **Сындеев** Ринчин Сыденовичые—Ахын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

691. **Сыпко** Афанасий Николаевичые—«Бурстрой» трестын комплексно бригадын бригадир.

692. **Сыренова** Дыжит Жалсараевнае—Ахын аймагай «Улаан Малшан» колхозой малшан.

693. **Сыренова** Сыдып Базаровнае—Түнхэнэй аймагай «Искра» колхозой һаалишан.

694. **Сычев** Трофим Дорофеевичые—Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

695. **Тараканoвский** Сергей Федоровичые—Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой отделениие даагша.

696. **Таушканова** Антонина Павловнае—Яруунын аймагай Сосново-Озерскын дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша.

697. **Таштамиров** Рамазан Шакировичые—Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой цехын начальник.

698. **Темников** Демид Афанасьевичые—Дубининска загаһанай заводой загаһашадай бригадын бригадир.

699. **Тенетов** Павел Ивановичые—Курумканай аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

700. **Терентьев** Лаврентий Григорьевичые—Хойто-Байгалай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ангай фермые даагша.

701. **Тетерина** Аграфена Алексеевнае—Дээдэ Онгостойн хирпиисын заводой хүдэлмэришэн.

702. **Тимошин** Иван Илларионовичые—республикын хүдөө ажахын министерствын ургамал эрхилхэ инспекциин начальник.

703. **Титов** Василий Иннокентьевичые—КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна дээдэ һургуулиин һурагша.

704. **Титов** Николай Васильевичые—совнархозой управлениин начальник.

705. **Тишкова** Клавдия Михайловнае—Улан-Удэ городой мелькомбинадай хүдэлмэришэн.

706. **Ткачев** Аверьян Фроловичые—Иволгын аймагай «8-е Марта» колхозой түрүүлэгшэ.

707. **Ткачев** Григорий Анисимовичые—Прибайкалиин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ загаһашадай колхозой бригадир.

708. **Ткачев** Матвей Перфильевичые—комбинадай уран дархан.

709. **Ткачева** Федосья Павловнае—Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой свекло ургуулагша.

710. **Тобоев** Дугар Дармаевичые—Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

711. **Толстихин** Владимир Парфеньевичые—Баргажанай аймагай ажалшадай депутадуудай Уро-Читканска сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

712. **Толстых** Иван Матвеевичые — Бичурын аймагай Охин-Булагай врачебнэ пунктые даагша.

713. **Томилов** Филипп Григорьевичые—Түнхэнэй аймагай «Новый путь» колхозой тракторна бригадын бригадир.

714. **Томская** Анастасия Ивановнае—Кабанскын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

715. **Трескин** Филипп Ивановичые—Хойто-Байгалай аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

716. **Трещилов** Василий Григорьевичые—комбинадай главна механик.

717. **Трифонов** Иван Куприяновичые—Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой малшан.

718. **Трифонов** Парамон Еремеевичые—Улан-Удэ городой «Россия» гэжэ олзоборилгын артелиин слесарь.

719. **Трифонова** Мария Васильевнае—Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой гахайшан.

720. **Трифонова** Фекла Михайловнае—Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

721. **Тришин** Владимир Никифоровичые—республикын Верховно Сүүдэй түрүүлэгшын орлогшо.

722. **Трусов** Константин Сергеевичые—пенсионер.

723. **Тубанов** Бальчин Бадмаевичые—Сэлэнгын аймагай ажалшадай депутадуудай Загастайн сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

724. **Тугутов** Еремей Ивановичые—Шулуутайн леспромхозой директор.

725. **Тудупов** Даши-Даба Чагдуровичые—Сэлэнгын аймагай промкомбинадай уран дархан.

726. **Туйск** Александр Гансовичые—научно-шэнжэлэлгын комплексно институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

727. **Тупикин** Василий Васильевичые—республикын хүдөө ажахын министрын орлогшо.

728. **Турбаева** Мария Васильевнае—Заиграйн аймагай ажалшадай депутадуудай Илькиин сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

729. **Тыжеброва** Зинаида Николаевнае—оперо, балетэй театрын репетитор.

730. **Тыхеева** Софья Ананьевнае — республикын гэгээрэлэй министрын орлогшо.

731. **Тюменцев** Василий Дмитриевичые—Улан-Удын советско-партийна һургуулиин багша.

732. **Убашеева** Бадма Жалсараевнае—Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан.

733. **Угрюмова** Аграфена Константиновнае—Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой шубуушан.

734. **Улзутуева** Гургумые—Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой юумэ илгагша.

735. **Усачев-Тамаров** Александр Ивановичые—республикын финансын министрын туһалагша.

736. **Усачева** Александра Иннокентьевнае—Улан-Удэ городой № 9 хүүгэдэй садай хүмүүжүүлэгшэ.

737. **Ухинеев** Пурбо Нимаевичые—Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой тракторист.

738. **Ухинов** Цыремпил Шалпановичые—Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан.

739. **Ушаков** Василий Михайловичые Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ.

740. **Фарионова** Гликерья Герасимовнае—Баунтын аймагай Маловско дунда һургуулиин багша.

741. **Фасхутдинов** Мангазетдин Фасхутдиновичые—Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагша.

742. **Федотов** Ефим Митрофановичые—КПСС-эй Бичурын райкомой секретарь.

743. **Федотова** Хрестинья Арефьевнае—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гахайшан.

744. **Фердер** Кельман Моисеевичые—совнархозой управлениин таһагые даагша.

745. **Филатов** Виктор Ивановичые—Улан-Удэ городой ажалшадай депутадуудай Октябрьска районой Соведэй гүйсэдкомой милициин таһагай начальник.

746. **Филатов** Гавриил Даниловичые—Улан-Удын паровозо-вагонно заводой машинист.

747. **Филатов** Николай Николаевичые—Кяхтын аймагай «Красное знамя» колхозой түрүүлэгшэ.

748. **Филиппов** Иннокентий Екимовичые—Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой комплексно бригадын бригадир.

749. **Филиппов** Юрий Александровичые—«Механлит» заводой слесарь-хабсаргагша.

750. **Фофонов** Петр Федосеевичые—Прибайкалиин аймагай харгы барилгын управлениин директор.

751. **Франчук** Петр Иосифовичые—Байкало-Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

752. **Френкель** Александр Григорьевичые — барилга-хабсаралгын «Сельэлектрострой» трестые эрхилэгшэ.

753. **Хабаев** Морхоз Петровичые—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент.

754. **Хадаев** Никита Базаровичые—Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой фермые даагша.

755. **Хакимова** Минзафа Ахметгалеевнае—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан.

756. **Хакимова** Салима Габдурахмановнае—Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

757. **Халимонов** Иван Михайловичые—Заиграйн аймагай Үнэгэтэйн дунда һургуулиин багша.

758. **Халтагаров** Фома Спиридоновичые—ажалшадай депутадуудай Түнхэнэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша.

759. **Хамаганов** Архип Даниловичые—ажалшадай депутадуудай Кабанскын аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник.

760. **Хамаганова** Вера Михайловнае—Улан-Удэ городой инфекционно больницын таһагые даагша.

761. **Ханхашанов** Иннокентий Кондратьевичые—Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» колхозой түмэршэ дархан.

762. **Харитонов** Иннокентий Филиповичые—Хоринн РТС-эй механик шалгагша.

763. **Хармакшанов** Дамби Пихунаевичые—Түнхэнэй аймагай «Искра» колхозой малшан.

764. **Хилтухин** Данри Даниловичые—поэт.

765. **Хлебникова** Анисья Дмитриевнае—зооветеринарна институдай һуралсалай туршалгын ажахын һаалишан.

766. **Холбоева** Бадма Доржеевнае — Түнхэнэй аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан.

767. **Хоренов** Жамсо Доржеевичые—Түнхэнэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшан.

768. **Хороших** Андрей Федоровичые—Зэдын аймагай «Октябрь» колхозой тракторист.

769. **Хороших** Николай Николаевичые—Эрхүүгэй партийна дээдэ һургуулиин һурагша.

770. **Хохлов** Дмитрий Андреевичые—Онохойн модоной комбинадай слесарь.

771. **Хубанов** Борис Бадмаевичые—Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

772. **Целикова** Ефросинья Даниловнае—Заиграйн аймагай хэлхэе холбооной Шулуутайн таһагай почтальон.

773. **Целовальников** Иван Николаевичые—Улан-Удын малай конторын пилорамын бригадир.

774. **Цоктоев** Бимба Дарижаповичые—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

775. **Цоктоев** Дамдин Самьяновичые—Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

776. **Цыбанов** Анди Цыбановичые—Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

777. **Цыбенов** Цыренжап Очировичые—слесарь.

778. **Цыбенова** Анна Гомбоевнае—хэлхэе холбооной Сэлэнгын аймагай конторын телефонистка.

779. **Цыбиков** Тыкше Цыбиковичые—«Эрдэм» совхозой хонишон.

780. **Цыбикова** Долгор Сундуевнае—Торинн аймагай «Красный Октябрь» колхозой тугалшан.

781. **Цыбикова** Дулмые—Закаменай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой һаалишан.

782. **Цыбудеев** Цыбикжап Цыбудеевичые—Бичурын хониной совхозой хонишон.

783. **Цыденов** Будажаб Цыцыковичые—Баргажанай аймагай «Гигант» колхозой малшан.

784. **Цыденов** Цыретор Найдановичые—Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

785. **Цыденова** Гунжит Табхаевнае—Закаменай аймагай «Родина» колхозой һаалишан.

786. **Цыдымпилова** Бунья Цыбеновнае—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан.

787. **Цыдыпов** Гомбо Гармаевичые—Закаменай аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.

788. **Цыдыпов** Дамба Бадмаевичые—Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

789. **Цыдыпов** Цыренжап Бальжиевичые—Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон.

790. **Цыдыпова** Адай Дагбаевнае — Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан.

791. **Цыдыпова** Дулмажаб Ринчиновнае—Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

792. **Цынков** Николай Андреевичые—Зэдын аймагай нөөсэлгын кассые даагша.

793. **Цыремпилова** Дари Шарахубуновнае—Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

794. **Цыремпилова** Шалсама Ламожаповнае—Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

795. **Цырендоржиев** Галдан Ринчиновичые—Сэлэнгын хониной совхозой комбайнер.

796. **Цырендоржиева** Ханда Бадмаевнае—Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

797. **Цыренжапов** Петр Цыреновичые—Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

798. **Цыренжапов** Цыден Нимаевичые—Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой түрүүлэгшэ.

799. **Цыренов** Галсан Аюшеевичые—Хоринн аймагай ажалшадай депутадуудай Дээдэ Хурьбын сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

800. **Цыренов** Мунко Доржиевичые—Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

801. **Цыренов** Чойжил Чагдуровичые—Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговод.

802. **Цыренова** Бадмацу Дамдиновнае—«Эрдэм» совхозой комбайнер.

803. **Цыренова** Бутыд Нимаевнае — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

804. **Цыренова** Долсон Загдаевнае—Борьёогой хониной совхозой хонишон.

805. **Цыренова** Цыпылма Гамбаловнае—Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

806. **Цыренова** Шалсама Эрдынеевнае—Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

807. **Чезлова** Анна Захаровнае — КПСС-эй обкомой инструктор.

808. **Челночков** Пантелеймон Петровичые—Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой тракторна бригадын бригадир.

809. **Ченкиров** Иван Васильевичые—зооветеринарна институдай кафедрые даагша.

810. **Чепенко** Николай Аввакумовичые—республикын хүдөө ажахын министерствын племенной станциин директор.

811. **Чернаков** Исай Чернаковичые—республикын прокуророй орлогшо.

812. **Черненко** Трофим Авдеевичые—СССР-эй Госбанкын республикын конторые эрхилэгшэ.

813. **Чернецкий** Николай Перфильевичые— слесарь-хабсаргагша.

814. **Черных** Агриппина Кирилловнае—Тарбагатайн аймагай «Коммунизм» колхозой гахайшан.

815. **Черныш** Владимир Ильичые — № 2 барилгын трестые эрхилэгшэ.

816. **Черняев** Иван Никитовичые — Бичурын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

817. **Чеусов** Филипп Васильевичые—хэлхэе холбооной республикын управлениин автотранспортна конторын жолоошон.

818. **Чимитов** Дарма Чимитовичые—Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

819. **Чистяков** Георгий Степановичые—Зүүн Сибириин түмэр замай гэр байшан, түхеэрэлгын дистанциин начальнигай орлогшо.

820. **Чойдонов** Бато Чойдоновичые—Торинн аймагай «Улаан Тори» колхозой малшан.

821. **Чукреев** Александр Тимофеевичые—республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй таһагай начальник.

822. **Чупиков** Сергей Сергеевичые—КПСС-эй обкомой секторые даагша.

823. **Шабунин** Сергей Петровичые—Улан-Удэ городой ажалшадай депутадуудай Железнодорожно районой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

824. **Шагдаров** Дондоб Бураевичые—Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

825. **Шагдурова** Дулмажап Цыдендамбаевнае—Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой һаалишан.

826. **Шагжиев** Федор Дамбаевичые—Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой тракторист.

827. **Шадаров** Озен Шездуевичые—республикын Культурын министрын орлогшо.

828. **Шадонов** Михаил Николаевичые—токарь.

829. **Шайдуров** Владимир Владимировичые—Байкало-Кударын РТС-эй слесарь.

830. **Шангин** Григорий Андреяновичые—Сэлэнгын аймагай харгын участогай харгын мастер.

831. **Шанюшкин** Очир Григорьевичые—Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

832. **Шапеева** Сарра Шаргиловнае—Улан-Удын сэмбын фабрикын бригадир.

833. **Шаповалов** Николай Нестеровичые—Улан-Удэ городой № 2 барилгын һургуулиин директор.

834. **Шатилов** Василий Ивановичые—зооветеринарна институдай кафедрые даагша.

835. **Шатуев** Абрам Николаевичые—КПСС-эй Торинн райкомой секретарь.

836. **Шевлякова** Елена Ивановнае—Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

837. **Шелковников** Иннокентий Андреяновичые—Баргажанай аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

838. **Шептур** Павел Савельевичые—Дээдэ Онгосотойн хирпиисын заводой слесарь.

839. **Шимонаева** Галина Николаевнае—хүдэлмэришэн.

840. **Ширабон** Цыренжап Ширaповичые—Яруунын аймагай «Рассвет» колхозой хониной фермые даагша.

841. **Ширапов** Дамба Доржиевичые—Яруунын аймагай «Коминтерн» колхозой түрүүлэгшэ.

842. **Широких-Полянская** Евгения Александровнае— научно-шэнжэлэлгын комплексно институдай библиотекые даагша.

843. **Ширяев** Николай Федоровичые—Буркоопсоюзай правлениин автобазын жолоошон.

844. **Шодоева** Цыпилма Гармажаповнае—Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

845. **Шорников** Вадим Андреевичые—Галуута-Ныурай рудоуправлениин шахтын начальник.

846. **Шулунов** Николай Доржиевичые—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай директорэй орлогшо.

847. **Щербаков** Николай Николаевичые—Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

848. **Щукин** Иннокентий Семеновичые—Улан-Удын модоной заводой рамщик.

849. **Эпов** Василий Андреевичые—Хоринн аймагай «Авангард» колхозой комбайнер.

850. **Эрдынеев** Бато Цырен-Бальжуровичые—Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.

851. **Эрдынеева** Долгор Эрдынеевнае—Хэжэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой хонишон.

852. **Эрдынеева** Екатерина Прокопьевнае—Зүүн Сибириин түмэр замай барилгын участогай хүдэлмэришэн.

853. **Эрдынеева** Цыренжамсо Ринчиновнае—Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

854. **Эрдынеева** Ханда Намжиловнае—Хоринн аймагай типографиин ахалагша наборщица.

855. **Эрхитуев** Очир Елбоевичые — Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшан.

856. **Юбухаева** Долгор Жалсановнае—Түнхэнэй аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишан.

857. **Юмдылыкова** Мыдыгма Юмдылыковнае—Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

858. **Юринский** Ефим Степановичые—Хоринн РТС-эй директор.

859. **Яглинов** Бадмажап Цыренжаповичые—Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.

860. **Яковлев** Григорий Петровичые—Яруунын мяха-һүнэй совхозой комбайнер.

861. **Яковлев** Павел Ивановичые — ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

862. **Яковлев** Самсон Павловичые—Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй товарна фермые даагша.

863. **Якунин** Василий Павловичые—ажалшадай депутадуудай Мухаршэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин главна агроном.

864. **Якушев** Илья Филипповичые—Горячинска загаһанай заводой директор.

865. **Янгутова** Анна Захаровнае — Улан-Удын советско-партийна һургуулиин багша.

866. **Яньков** Александр Александровичые—Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадир.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ИГНАТОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь С. ОРЛОВ.

Москва, 1959 оной июлиин 3.

Эхининь июлиин 12, 14-нэй номернуудта.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэлэй ойтой дашарамдуулан ерэһэн амаршалгын телеграмманууд

Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Бурядай обкомдо

Росси гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн баяраар—үндэһэн ехэ найраарнь бурят арадые Хойто-Осетиин ажалшад халуунаар амаршална. Энэ һайн дуранай түүхэтэ нэгэдэлгэ хадаа хаанта засагай эзэмдэлгын политикада, нютагай болон хариин дээрмэшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь бурят арадта ородой пролетариадай зүгһөө сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ хангаһан байна.

Октябриин революци бурят арадые дарлалта, мүлжэлгэһөөнь абарһан, һаруул һайхан щэнэ зам нээжэ үгэһэн байха юм. Ленинскэ национальна политикын, Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствын эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгын ашаар Бурят орон һалбаран хүгжэһэн Автономно Советскэ Социалистическэ Республика болоо, түрүү промышленность болон хүдөө ажахы байгуулаа, бурят арадай соёл культура үзэгдөө дуулдаагүйгөөр һалбаран хүгжөө.

Манай зол жаргалта Эхэ ороной туһын тулада саашадаа ажал хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ амжалта туйлахыетнай, Танда, Хүндэтэ нүхэд, бүхы зүрхэ сэдьхэлһээ хүсэнэбди.

Хойто-Осетиин АССР-эй Верховно Соведэй Президиум.
Хойто-Осетиин АССР-эй Министрнүүдэй Совет.
КПСС-эй Хойто-Осетиин обком.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Бурядай обкомдо

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй алдарта ойн үдэр КПСС-эй Чечено-Ингушиин Обком, Чечено-Ингушиин АССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Чечено-Ингушиин АССР-эй Министрнүүдэй Совет Бурят ороной ажалшадта, КПСС-эй Бурядай обкомдо, Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиумдэ, Министрнүүдэй Соведтэ аха дүүгэй халуун баяр хүргэнэ. Бурят ороной̆нгоо экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ, долоон жэлэй асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ шэнэ шэнэ амжалта туйлахыень аха дүү бурят арадта үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

КПСС-эй Чечено-Ингушиин Обкомой Секретарь А. ТРОФИМОВ.
Чечено-Ингушиин АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. АЛМАЗОВ.
Чечено-Ингушиин АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. ГАЙРБЕКОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведтэ Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПСС-эй Бурядай обкомдо

Үндэһэн ехэ найраарнь—Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн найраар дашарамдуулан, Марийска республикын ажалшадай үмэнэһөө Марийска АССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Марийска Областной комитет аха дүү Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци болон бүхы ажалшадые халуунаар амаршалан, мэндэшэлнэ.

Совет засагай жэлнүүдтэ Бурят арад Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр, ород арадай, олон үндэһэ яһатантай манай Эхэ ороной бусад арадуудай туһаламжаар республикынгаа экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ ехэ амжалта туйлаа гэжэ Марийска республикын ажалшад баяр баясхалантайгаар тэмдэглэнэ. Советскэ Бурят орон мүнөө машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын, ашагта малтамалай, ой модоной, эдеэ хоолой промышленностьтай, мүн промышленностиин бусад олон һалбаринуудтай, һайнаар оньһожоруулагдаһан, хүгжэнги хүдөө ажахытай республика болоо. Түхэл маягаараа үндэһэн, удхаараа социалистическэ соёл культурань тон түргэнөөр һалбаран хүгжөө. Иигээд манай ороной арадуудай, тэрэ тоодо бурят арадай урда бүри үргэн, һаруул һайхан зам нээгдэбэ. КПСС-эй XXI съездээр хараалагдаһан коммунизм байгуулгын асари ехэ зорилгонуудые совет арадай бэелүүлжэ захалһан мүнөө сагта, Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн найраар дашарамдуулан, Марийска АССР-эй ажалшад арадайнгаа ажахы, соёл культура, арад зонойнгоо байра байдалые һайжаруулхын, долоон жэлэй асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдээ бүри ехэ илалтануудые туйлахыень аха дүү Бурят ороной хүдэлмэришэдтэ, колхозниггуудта, интеллигенцидэ, бүхы ажалшадта халуунаар хүсэнэ.

Марийска АССР-эй Верховно Соведэй Президиум.
Марийска АССР-эй Министрнүүдэй Совет.
КПСС-эй Марийска обком.

Нью-Йоркдо Ф. Р. Козловой хэһэн пресс-конференци

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 12. (ТАСС). Мүнөөдэр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов **пресс-конференци дээрэ үгэ хэлээ.**

Пресс-конференциин эхиндэ Ф. Р. Козлов иимэ мэдүүлгэ хээ:

Холбоото Штадуудта хоёр долоон хоног соо аяншалха болзорнай дүүрэжэ байна. Үглөөдэр би, минии һүхэд гэртээ — Советскэ Союзаа бусахань. Орон доторнай аяншалжа ябахадаа хараһан үзэһэн юумэнүүд тухайгаа хөөрэжэ үгыт гэһэн гуйлтатайгаар олохон журналистнууд намда хандаһан байна.

Бидэнэр Нью-Йоркдо, Вашингтондо, Сакраментодэ, Сан-Францискода, Детройтдо, Чикагода, Питтсбургдэ аяншалжа ошообди; заводууд, фермэнүүд, научна эмхи зургаанууд болон һургуулинуудаар ябажа хараабди, США-гэй хуулита нюурнууд, мүн албан хэрэг эрхилэгшэдэй түлөөлэгшэдтэй, интеллигенцитэй уулзаабди; хүдэлмэришэд болон фермернүүдтэй хөөрэлдэһэн байнабди. Президент Эйзенхауэртэй хоёр дахин аятай зохидоор, ашатай туһатайгаар уулзаһан байнаб. Би вице-президент Никсонтэй, гүрэнэй секретарь Гертертэй, бүлэг сенаторнуудтай хөөрэлдөө һэм. Калифорния штадай губернатор Браунтай, Мичиган штадай губернатор Уильямстай, Нью-Йорк городой мэр Вагнертай, Сан-Франциско городой мэр Кристофертэй, Иллинойс штадай губернатор Страттонтой, Чикаго городой мэр Дейлитэй, Пенсильвания штадай губернатор Лоуренстэй, бусад олон хуулита нюурнуудтай уулзааб.

Бидэнэрые, совет арадай түлөөлэгшэдые, хаа хаанагүй илдам налагайгаар, хүндэтэйгөөр угтаа гэжэ сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэ байнаб. Холбоото Штадуудаар аяншалжа ябахадамнай манай аяншалгые аятай зохид, ашатай туһатай болгохын тулада оролдолго гаргаһан бүхы хүнүүдтэ бидэнэр таарамжатай энэ ушар хэрэглэн, баяр баясхалан хүргэнэбди. Хаа хаанагүй ябаһан газартаа Америкын эрхэтэдтэ совет арадай амар мэндые хүргэһэн, ажабайдалдаа болон ажалдаа амжалта туйлахыень тэдээндэ хүсэһэн байнабди.

Хэрбээ гол шухала юумэн тухай хэлэхэ болоо һаа, иимэ: эб найрамдал аршалай хамгаалхын түлөө Америкын арад зоной гаргадаг дура хүсэлэн бидэнэй сэдьхэлдэ гүн гүнзэгыгөөр хадуурдаһан байна. Совет арад шэнги танай арад дай хэхые хүсэнэгүй; Америкын эрхэтэд совет арадтай амгалан ёһоор ажаһуухые хүсэнэ, манай оронуудай хоорондо хани ёһоной, эбтэй хүршэнэрэй харилсаан тогтоогдоһой гэжэ эрмэлзэнэ. Аяншалжа ябахадамнай бидэнтэй хөөрэлдэһэн албан хэрэгэй нюурнуудай түлөөлэгшэд, хүдэлмэришэд, фермэнүүд, наука болон соёл культурын ажал-ябуулагшад энээн тухай хэлээ.

Совет хүнүүдэй болон США-гэй эрхэтэдэй хоорондохи холбоо барисаанай улам ургажа байһан ушар бэе бэеэ бүри һайнаар ойлголсохо ябадалда туһална гэжэ сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэнэбди. Америкын арад зон манай орон тухай һайнаар мэдэхые хүсэнэ, манай политикые, манай эрмэлзэлгэ болон һанаан бодолые мэдэхые оролдоно. Энэ хадаа һайн гээшэ, юуб гэхэдэ, бэе бэеэ һайнаар мэдээд байхадаа уласхоорондын харилсаанай арсалдаата олохон асуудалнуудые шиидхэхэ арга зам бүри түргөөр оложо шадаха байнабди.

Манай оронууд амгалан ёһоор ажаһууха аргатай, ажаһуухашье байна гэжэ США дотор ябаха үедөө хэдэн дахин хэлэһэн байгаабди. Советскэ Союз болон Америкын Холбоото Штадууд — агуухэ гүрэнүүд болоно. Тэдэнэр хүсэн түгэс экономикотой, наука болон техническэ дэбжэлтын талаар нилээдгүй ехэ туйлалтатай юм. Тиимэшье, **мандашье туйлай ехэ газар дайда, байгаалиин тоо томшогүй ехэ баялиг бии, тиихэдэ манай арадууд оюун бэлигтэйшье, ажал хэхэ дуратайшье юм. Дэлхэйн хоёрдохи** дайнай үедэ оронуудайнгаа хамтааран, мүр мүрөөрөө зэргэлээд, хамтынгаа дайсан — гитлеровскэ Германида эсэргүүсэн тэмсэһэн тухай бидэнэр мартажа шадаха гээшэ аалди.

СССР болон США-гэй хоорондохи бүхы арсалдаануудые эбэй ёһоор, бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсангүйгөөр, элдэб политическэ болон ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо ёһо гуримай үндэһэ һуури дээрэ хэлсээ хэһэнэй ашаар шиидхэжэ болохо, шиидхэхэ хэрэгтэйшье гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди. Имагтал энээн тээшэ совет арад хододоо эрмэлзэһэншье байгаа, эрмэлзэнэшье гээшэ. Зорилго юуб гэхэдэ, эб найрамдал болон хани барисаа байгуулхые хүсэдэг арадуудай энэ дура зоригые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ ябадал мүн болоно.

Бидэнэр, Советскэ Союзай арад зон, арсалдаата бүхы асуудалнуудые бэе бэеынгээ хуулита аша туһые мэдэрһэнэй ашаар шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ этигэдэгбди. Уласхоорондын харилсаанай шухала асуудалнуудые түхэреэн столой саана һуугаад шиидхэхын тулада гүрэнэй ажал-ябуулагшад ехэ тэсэмгэй байха, зүбөөр бодомжолжо үзэхэ ёһотой.

Германиин асуудалаар, илангаяа Баруун Берлин тухай асуудалаар Советскэ правительствын хараа бодолые тайлбарилжа үгыт гэжэ США дотор аяншалжа ябахадамнай намайе олон дахин гуйһан байгаа. Америкын олохон эрхэтэд энэ асуудалаар манай политикын гол удхые буруугаар ойлгодог байна. Энэнь гэмшэлтэй. Советскэ Союз Берлин тушаа асуудалаар өөрынгөө дурадхалнуудые оруулхадаа, баруун оронуудта шанга эрилтэ табяа гэжэ зарим хүнүүд баталдаг байха юм. Иимэрхүү баталамжанууд манай хараа шугамда яашье таарахагүй байна.

Үнэхөөрөөшье баримтануудые хараад үзэе. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнһээ хойшо 14 үлүүтэй жэл үнгэрөө. Мүнөө Германида бэеэ даанхай хоёр гүрэн — ГДР ба ФРГ бии. Эдэ хоёр гүрэнүүд өөһэдынгөө газар дээрэ бэеэ даанхай гүрэнэй эрхэ дүүрэнээр бэелүүлнэ. Немецүүдэй газар дээрэ дайнай һүүлээр тогтоогдоһон эзэмдэлгын гурим Баруун Берлинһээ бэшэ тээ бүхы Германида усадхагданхай. Германиин Демократическа Республикын тэб тэгэндэ һууриждаһан Баруун Берлин ГДР-тэ болон бусад социалистическэ оронуудта эсэргүүгээр ябуулагдадаг хорото аашануудай аймшагтай гуламта болонхой.

Ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр унжагайруулагдаһан Баруун Берлиндэхи эзэмдэлгын гуримые болюулха, Баруун Берлиндэ өөрын мэдэлтэй городой эрхэ олгохо гэжэ бидэнэр дурадханабди. Тиихэ зуураа Баруун Берлинэй зон ямар гурим тогтоохо байһанаа өөһэдөө шиидхэхэ ёһотой.

Баруун Берлиндэ өөрын мэдэлтэй городой эрхэ олгохо тухай асуудал шиидхэхын тулада баруун гүрэнүүдэй мүнөө бэлэн бэшэ байһан дээрэһээнь, Баруун Берлин тухай саг зуурын хэлсээ баталхые Советскэ Союз дурадхана. ГДР-эй болон ФРГ-гэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн ниитэ Германиин комитет жэл хахадай турша соо Германиин хоёр гүрэнэй хоорондохи холбоо барисаае үргэдхэхэ, хүгжөөхэ, Германиие нэгэдүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые зохёохо, тэрэшэлэн Германитай эбэй **договор бэлэдхэхэ олон ?эрэниие баталалгатай холбоотой асуудалнуудые хаража үзэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр дурадхаһан байгаабди. Хэрбээ тусхай болзор соо бэеэ ойлголсоһон шиидхэбэри** ниитэ Германиин комитедэй абаагүй һаань, 1959 ондо гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөндэ түлөөлэгдэһэн гүрэнүүд Баруун Берлин тухай асуудалые дахин хаража үзэхэ аргатай байха ёһотой.

Эндэ ямар шанга эрилтэ табигдана гээшэб?

Женевэдэ үглөөдэр дахин суглархаяа байһан гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Берлинэй асуудалые алишье талада таарамжатай байхаар шиидхэбэри абахын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргаха ёһотой.

Бидэнэй хоорондо бии байһан идеологическа арсалдаанууд манай оронуудай хоорондоо амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха ябадалда гол һаад тойбо болоно гэжэ США дотор манай аяншалжа ябаха үедэ зарим американецууд сошордонгёор мэдүүлһэн байгаа. Энэ хадаа айхабтар ехэ эндүүрэл гэжэ бидэнэр тоолонобди. Идеологическа арсалдаанууд бидэнэй хоорондо бии, байхашье. Иимэшье байха ёһотой, яахадааб гэхэдэ, танайда капиталистическэ байгуулалта, манайда социалистическэ байгуулалта ха юм. Ямар үзэл суртал арадуудай аша туһада үлэмжэ һайнаар харюусанаб гэһэн арсалдаае түүхэ шиидхэхэ байха. Энэ арсалдаае шиидхэхэ арга замынь хадаа эбэй ёһоор экономическа мүрысөө эмхидхэлгэ, арадуудай эгээл һайн ажабайдал хангахын түлөө тэмсэл мүн болоно. Энэ мүрысөөндэ бидэнэр илахабди гэжэ батаар этигэнэбди, тиимэһээ имагтал промышленна продукци гаргалгын ниитэ хэмжээгээр бэшэ, мүн хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци үйлэдбэрилгын талаар США-е богонихон болзор соо хүсэхын түлөө өөһэдынгөө орон дотор үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулнабди.

Америкын болон совет арадуудай бэе бэеэ һайнаар ойлголсодог, бэе бэедээ найдадаг байхын тулада бэе бэеэ бүри һайнаар мэдэдэг болохо ёһотойбди. Советскэ Союз доторшье, Холбоото Штадуудташье шэнэ, һонирхолтой юумэн яһала олон. Танай заводууд, фермэнүүдээр ябахадаа, машина бүтээлгын, металлургиин талаар, хүдөө ажахые эрхилэлгын талаар һонирхолтой үүсхэлэй танайда бии байһые бидэнэр хараабди. Энэ дүй дүршэлые шудалаад байгаа һаамнай, манда туһа болохо һэн. Хэрбээ советскэ промышленностиин болон манай хүдөө ажахын дүй дүршэлые мэдээд байгаа һаатнай, мүн лэ танда туһа болохо һэн гэжэ бидэнэр тоолонобди. Хэдэ хэдэн научна асуудалнуудаар, тусхайлбал, медицинын зарим асуудалнуудаар манай мэргэжэлтэд гансахан лэ дүй дүршэлөө абалсаха бэшэ, мүн өөһэдынгөө хүсэлэл оролдолгые нэгэдүүлжэ хүдэлхэ аргатай гэжэ тоолонобди.

Холбоо барисаагаа болон харилсаагаа үргэдхэхын зорилгоор манай оронуудай хоорондоо парламентска делегацинуудаа эльгээлсэжэ байха тухай мүн лэ бидэнэр дурадхаһан байнабди. Мүнөө эдэ асуудалнуудай шиидхэлгые саашадань унжагайруулха ямаршье шалтагаан үгы гэжэ би һананаб.

Манай оронуудай хоорондо бэе бэеэ ойлголсолгодо болон хани ёһоной харилсаа бэхижүүлгэдэ худалдаа наймаа хүгжөөлгэ нилээд ехээр туһалха һэн. Бидэнэр худалдаа наймаа хэхээр бэлэмди. США-гэй президент Эйзенхауэртэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэг соо США-тэй хэдэг худалдаа наймаа нилээдгүй ехээр үргэдхэхэ тушаа тодорхой дурадхалнууд хэгдэһэн байгаа. Америкын тала эдэ дурадхалнуудта мүнөөшье хүрэтэр харюусаадүй. Энэнь гэмшэлтэй.

Америкын хэдэн зуугаад мянган хүнүүдэй хараһан Нью-Йоркдохи советскэ выставкэ, Москвада нээгдэхээ байһан Америкын выставкэ, США-гэй болон СССР-эй гүрэнэй ажал-ябуулагшадай бэе бэедээ аяншалалсажа байһан ушар, алишье талаар холбоо барисаагаа бүхы хэмжээгээр хүгжөөлгэ хадаа манай оронуудай хоорондоо бэе бэеэ бүри һайнаар ойлголсохо ябадалда туһалха, бэе бэедээ һэжэг һанаха ябадалые усадхаха хэрэгтэ туһалха, совет болон Америкын арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаа хүгжөөлгэдэ туһа нэмэри болохо юм гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ батаар найдахыемни зүбшөөгыт.

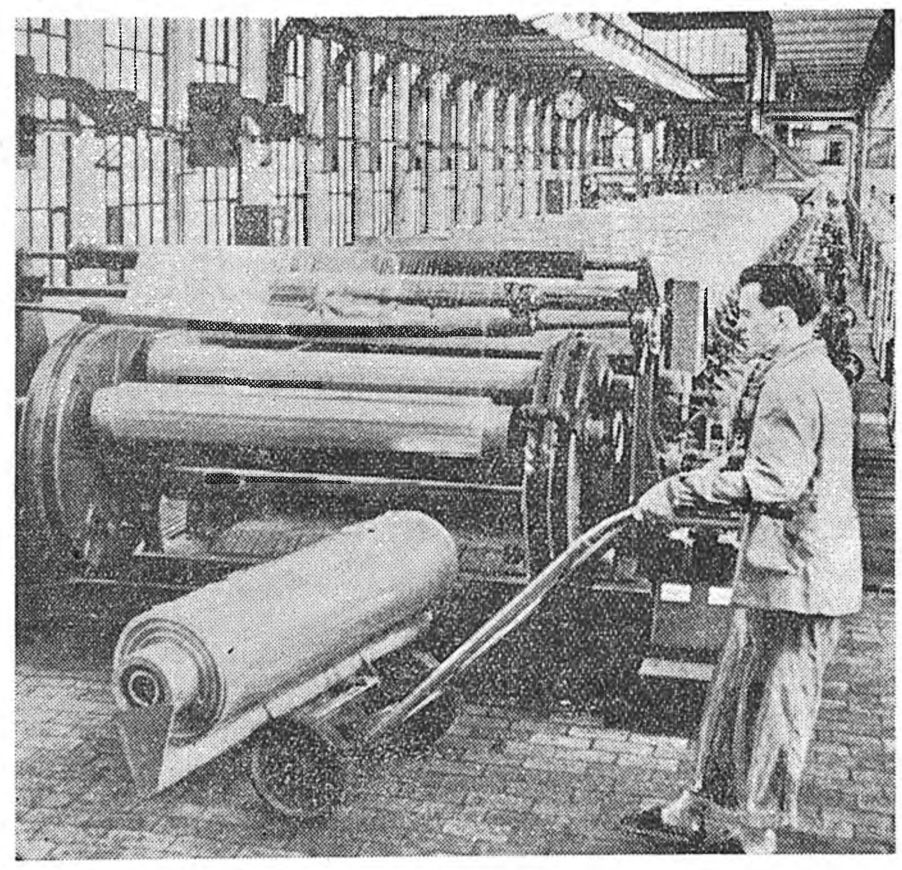
Һүүлээрнь. Ф. Р. Козлов корреспондентнүүдэй табиһан олон асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

Нью-Йоркдохи советскэ выставкэ. Центральна зал соо.

ТАСС-эй фотохронико.

Хилын саанаһаа

ГДР-эй тогтоһоор 10 жэлэй ой энэ оной октябрьда гүйсэхэнь. Энэ ойн хүндэлэлдэ зорюулагдан орон дотор дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ республикын олон предприятинуудай коллективүүд хабаадалсана. Витенбергдэхи «Цельштоф-цельльволле-верке» гэжэ целлюлозно предприятиин бригаданууд болон цехүүд бүри бүтээсэтэйгээр ажаллаха, түүхэй эд гамтайгаар гаргашалха гэһэн уялга абаа. **Зураг дээрэ:** предприятиин цех соо.

Центральбильдын фото.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн хүдэлмэреэ дахин эхилбэ

ЖЕНЕВА, июлиин 13. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэхи зүблөөн гурбан долоон хоног соо забһарлаһанайнгаа һүүлээр хүдэлмэреэ дахин эхилбэ.

Женевын хэблэлэй байшанда хүн зон дахяад олоор суглараа. Зүблөөнэй түрүүшын үедэ байлсаһан журналистнууд олон оронуудһаа ерэжэ байна. Мүн шэнэ корреспондентнүүд ерэлсэнэ.

Хэлсээ туйлахые дурагүйтэгшэд зүблөөнэй забһарлалгын үедэ советскэ дурадхалнуудай удхые хазагайруулха, тэрэнэй үндэһөөр үгээ ойлголсолгые туйлаха хэрэгтэ һаад ушаруулха гэжэ ехээр оролдоһон байгаа.

Зүблөөнэй хоёрдохи үеын эхиндэхи байдалые шэнжэлхэдээ, К. Гертер баруун гүрэнүүдэй делегацинуудай урда тээнь баримталдаг хараа бодолые дахин дабтаад, иигэжэ мэдүүлһэн байна. Зүблөөнэй хүдэлмэридэ забһарлалга хэхые дурадхахадаа, баруун оронуудай делегацинууд хэлсээнэй урагшатай байхын тулада «хэлсэжэ байһан асуудалнуудта хандалгаяа хубилгаха» гэжэ тоолоһон байгаа.

Гэбэшье США-гэй делегациие толгойлогшын хэлэһэн үгэ юу харуулааб гэхэдэ, үгээ ойлголсолгодо һаад ушаруулдаг хараа бодолоо хубилгахын тулада США-гэй делегаци забһарлалга хэһэн үеые хэрэглэжэ шадаагүй байна.

СССР-эй хараа бодолдо баруун гүрэнүүдэй элитээр эсэргүүсэлгэнь США, Англи болон Францийн делегацида тааруугүй болохо байһан дээрэһээнь, мүнөөдэрэйнгөө пленарна заседаниин һүүлээр хаамал заседанинуудые хэхые К. Гертер дурадхаа. Иимэ заседанинуудай һүүлээр коммюникегэй толилогдодог байһаниинь мэдээжэ байна бшуу.

М. Кув де Мюрвиль Гертерэй һүүлээр үгэ хэлэхэдээ, мүнөөнэй зүблөөн дээрэ США-гэй гүрэнэй секретариин найруулан хэлэһэн хараа бодолые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд тобшо үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглээ. Хэдэн документнүүд, тэрэ тоодо, Берлинэй асуудалаар советскэ делегациин июниин 19-дэ табиһан документ, Н. С. Хрущевой июниин 19-дэ хэлэһэн үгэ, июниин 19-дэ А. А. Громыкын хэһэн мэдүүлгэ забһарлалгын болохын ўрда тээ хүсэд һайнаар хаража үзэгдөөгүй байгаа. Зүблөөнэй забһарлалга хээд байхада июниин 28-да Москвада А. А. Громыкын хэһэн мэдүүлгые С. Ллойд мүн лэ һануулаа.

Хоёр талын хараа бодолой алгасалдаае ойртуулхын тулада хүсэд тодорхойлогдоогүй зүйлнүүдые зайсуулха гээшэ зүблөөндэ хабаадагшадай түрүүшын зорилго болоно гэжэ Селвин Ллойд хэлээ.

Хоёр гол дурадхалнуудай, тайлбарилан хэлэбэл, баруун гүрэнүүдэй июниин 16-най, СССР-эй июниин 19-нэй дурадхалнууд хоорондоо дүтэрхы байна гэжэ мэдүүлээд, С. Ллойд иигэжэ хэлээ. Али нэгэ документээр үгэ буляалдажа байнгүй, тэдэниие пункт пунктаарнь хаража үзэбэл дээрэ байна.

Удаадахи заседаниие хаамалаар хэхэ гэжэ К. Гертерэй дурадхаһые зүбшөөнэб гээд үгынгөө түгэсхэлдэ С. Ллойд хэлээ.

Удаань СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үгэ хэлэһэн байна.

Ф. Р. Козлов Нью-Йоркһоо мордобо

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 13. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ф. Р. Козлов, советскэ делегациин бусад гэшүүд мүнөөдэр Нью-Йоркын сагаар 4 час 22 минутада «ТУ-114» самолёдоор Нью-Йоркһоо Москва бусахаяа мордобо.

Нью-Йорк городой мэрэй түлөөлэгшэ Паттерсон, «Инвестинг сити» компаниин президент Р. Даулинг, СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд М. А. Меньшиков, СССР-һээ, Белоруссиин ССР-һээ, Украинын ССР-һээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэлгын газарай түлөөлэгшэд болон бусад Ф. Р. Козловые аэродром дээрэһээ мордохуулаа.

Ниидэхынгээ урда тээ Ф. Р. Козлов иимэ мэдүүлгэ хээ:

Түрэл оронoo бусахынгаа урда тээ таанадаар, хэблэлэй, радиогой, телевидениин түлөөлэгшэдөөр дамжуулан, Америкын арадта һайниие хүсөөд, Холбоото Штадуудта хоёр долоон хоног соо аяншалха үедэмнай бидэнтэй уулзаһан бүхы американецуудта маанадые хани халуунаар угтаһанайнь түлөө баясхалан хүргэнэб.

Танай агуухэ орон дотор ябахадаа хараһан үзэһэн гол шухала юумэмнай гэхэдэ, хамагай түрүүндэ, манай хоёророной хоорондоо эбтэй, хани барисаатай байхыень манай совет арад шэнгеэр Америкын арад хүсэдэг байна.

Амгалан тайбанаар хүгжэн дэбжэжэ байхыень Америкын арадта совет арадай хүсэдэг байһые би Нью-Йоркдохи советскэ выставкые нээхэдээ, мүн танай ороной городуудаар ябадахадаа хэлэһэн байнаб. Нютагаа бусаад байхадаа совет арадта Америкын арадай һайниие хүсэжэ байһыень бидэнэр баяртайгаар дамжуулхабди. Тиигэхыемнай США-гэй хүдэлмэришэд, фермернүүд, аралжаа наймаашад; эрдэмтэд, соёл культурын ажал-ябуулагшад бидэниие гуйһан байгаа.

ГДР-эй хилэ дээрэ хорото зорилгоор демонстраци хэгдэбэ

БОННОТЛ, июлиин 13. (ТАСС). «Франкофуртер Альгемейне» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бад-Херсфельддэ (Германиин Демократическа Республикын хилэ шадар) Хойто-атлантическа эзэрхэг түримхэй бүлэглэлэй Баруун Германидахи сэрэгэй командовани сэрэгэй парад хэжэ, атомна зэбсэг, тэрэшэлэн Америкын ракетэнүүдые яажа хэрэглэхые харуулһан байна. Сэрэгэй энэ демонстрацида Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүд хабаадалсаа.

ГЛЕЗОСЫЕ СҮҮДЛЭЛГЭ

АФИНЫ, июлиин 12. **(ТАСС-эй корр.).** М. Глезос «тагнуул хэлгэдэ туһалаа» гэһэн хуурмаг гэмнэлгэ хэгшэдые Манолис Глезосэй, бусад гэмнэгдэгшэдэй хэрэгые хаража байһан сэрэгэй сүүдэй энэ үдэрэй үглөөнэй, үдэрэй заседанинууд дээрэ хамгаалагшад балшыса элирүүлээ.

Гэмнэгшэ талын гэршэ политическэ полициин офицер Сакелариу гэгшые хамгаалагшад асуухадаа, Глезостэ эсэргүүгээр политическэ полициин зохёоһон гэмнэлгын эхинһээ абаад адагтаа хүрэтэрөө шал худал байһыень харуулжа шадаа.

Иимэ баримтые үндэһэлэн, полици Глезосые гэмнэдэг юм гэбэл: Глезос өөрынгөө түрэл эхэнэр Василики Долияниту болон тэрэнэй үбгэнэй гэртэ 1958 оной августын 16-най һүни Грециин Коммунистическэ партиин «тагнуулай аппарадай» түлөөлэгшэ Колиянис гэгшэтэй Глезос зүблөө хээ гэжэ хардадаг байна бшуу. Гэмнэгдэгшэдэй хойноһоо ажаглан мүрдэгшэд гэмнэгшэ талын гэршэнэр полициин офицернүүд Папаспиропулос, Сакелариу гэгшэд хамгаалагшадай асуудалнуудта харюусахадаа, энэ гэртэ Глезосэй орохые полициинхид хараагүй юм гэжэ мэдүүлээ. Глезосые гэмнэлгэ имагтал үбгэ һамган хоёр Долиянитис гэгшэдэй 1958 оной ноябриин 12-то мүшхүүлхэдээ, Глезосэй гуйлтаар өөрынгөө гэртэ танигдаагүй хүниие, магад Колиянисые оруулһан байгаабди, тэрээнтэй Глезос хожомынь уулзаһан байгаа гэжэ хэлэһэндэнь үндэһэлдэг юм гэжэ гэмнэгшэ талын гэршэнэр зааһан байна. Тиихэдэ үбгэ һамган хоёр Долиянитис урда тээнь октябриин 29-дэ мүшхүүлхэдээ иимэ мэдээ үгэхэһөө арсаһан байгаа бшуу.

Үбгэ һамган хоёр Долиянитис гэгшэдэй сэрэгэй сүүдтэ бэшэг дамжуулан үгэһэн тухай тэдэниие хамгаалагшад мэдээсээ. 1958 оной октябриин 29-дэ хэһэн мэдүүлгэмнай зүб байгаа, харин Глезос Колиянистай уулзаа гэжэ хашалтада ороходоо хэлэхэ баатай болоһон байгаабди гээд үбгэ һамган хоёр Колиянитис гэгшэд тус бэшэг соогоо мэдээсэһэн байна. Бэшэг соогоо дурдаһан хараа бодолоо дэмжэнэ гүт гэжэ сүүдэй түрүүлэгшын асуухада Василики Долияниту дэмжэнэб гэжэ харюусаа.

Глезосые хамгаалагшад Папаспиру, Василатос, Стефанакис, үбгэ һамган хоёр Долиянитис гэгшэдые хамгаалагша Мангакис гэгшэд иигэжэ мэдүүлээ. Иимэ болохолоороо, Глезос Колиянистай уулзаа гэһэн гэмнэлгэ ямаршье үндэһэ баримтагүй болоно.

Үбгэ һамган хоёр Долиянитис гэгшэд октябриин 29-дэ мүшхэбэреэ үгэһэнэйнгөө һүүлээр хаагдажа, саашадаа хоёр һарын турша соо мүшхүүлжэ байгаа. Глезос Колиянистай уулзаа гэһэн «баримта олохын тулада» тэдэниие хаалтада, хашалтада оруулһан байна гэжэ Мангакис тодоруулаа.

Колиянисто байра үгэжэ, тагнуул хэхэдэнь Глезос туһалаа гэһэн гэмнэлгые хамгаалагшад мүн лэ буруутуулһан байна. Сэрэгэй сүүд иимэ гэмнэлгэ хэхэдээ, 375-дахи хуулиие Глезостэ эсэргүүгээр хэрэглэхын тулада шалтаг бэдэрһэн байна бшуу. Колиянис дурсагдаһан гэртэ оройдоошье ороогүй, тиимэһээ тэрээндэ Глезосэй байра үгэхэ хэрэгшье байгаагүй гэжэ хамгаалагшад баримтанууд дээрэһээ тодоруулаа.

Түрүүлэгшэ хамгаалагшадта һаад ушаруулха гэжэ оролдоо, гэмнэгшэ талын гэршэнэрые анигүй байхыень захираа. Һүүлдэ бэрхэтэй байдалда ороходоо, уур сухалаа хүрэн, сүүдэй заседаниие хаагдаһан дээрэ яаралтайгаар соносхоо.

АФИНЫ, июлиин 13. **(ТАСС-эй корр.).** Манолис Глезосэй, бусал гэмнэгдэгшэдэй хэрэгые хаража үзэжэ байһан сэрэгэй сүүдэй мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ гэмнэгшэ талын гэршэ полициин офицер Сакелариу гэгшые хамгаалагшадай асуулга дүүрээд. хамгаалагша талын гэршэнүүдые асуулга эхилээ.

„Бурят үнэн“ газетын редакцида

Таби наһа гүйсэһэнтэймни, правительствын дээдэ хайра — Ленинэй орденоор шагнагдаһантаймни дашарамдуулан намайе амаршалһанайнь түлөө бүхы организацинуудта, хүнүүдтэ танай газетээр дамжуулан үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

А. Хахалов

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни — 34-05, сельского хозяйства и советского строительства — 47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации — 35-14, культуры — 24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н01090. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5005.